

Strategie rozvoje cestovního ruchu v mikroregionu Mohelnicko

Pavλίna Langová

Bakalářská práce
2017

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Pavλίna Langová**
Osobní číslo: **M140312**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Strategie rozvoje cestovního ruchu v mikroregionu Mohelnicko**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Definujte základní teoretické pojmy vztahující se k problematice strategického plánování, regionálního rozvoje a cestovního ruchu.

II. Praktická část

- Zpracujte socioekonomickou analýzu mikroregionu Mohelnicko se zaměřením na cestovní ruch.
- Současný stav cestovního ruchu vyhodnoťte formou SWOT analýzy.
- Stanovte strategické cíle rozvoje cestovního ruchu.
- V souladu se stanovenými cíly navrhnete konkrétní projekty rozvoje.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

PALATKOVÁ, Monika. Marketingová strategie destinace cestovního ruchu: jak získat více příjmů z cestovního ruchu. 1. vyd. Praha: Grada, 2006, 341 s. ISBN 80-247-1014-5.
PIKE, Andy, Andrés RODRÍGUEZ-POSE and John TOMANEY. Local and regional development. 1st ed. Abingdon: Routledge, 2006, 310 s. ISBN 0-415-35717-9.
WOKOUN, René. Regionální rozvoj: východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování. 1. vyd. Praha: Linde, 2008, 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.
WOKOUN, René et al. Základy regionálních věd a veřejné správy. 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011, 474 s. ISBN 978-80-7380-304-9.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Jiří Macháček
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání bakalářské práce: 15. prosince 2016
Termín odevzdání bakalářské práce: 15. května 2017

Ve Zlíně dne 15. prosince 2016

doc. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

RNDr. Pavel Bednář, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užit své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 15. 5. 2017

Jméno a příjmení: Pavlína Žangová

Žangová
.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zabývá strategií rozvoje cestovního ruchu v Mikroregionu Mohelnicko. V první, teoretické části práce jsou vymezeny základní pojmy související s touto tematikou. V druhé, praktické části práce je nejprve provedena stručná socioekonomická analýza mikroregionu. Dále se práce soustředí na cestovní ruch v daném území a je zde zpracována SWOT analýza cestovního ruchu, na jejímž základě je zpracována strategie rozvoje cestovního ruchu, její cíle, priority a opatření. V poslední části práce jsou pak uvedeny konkrétní návrhy projektů, jejichž realizace přispěje k rozvoji cestovního ruchu.

Klíčová slova: regionální rozvoj, cestovní ruch, mikroregion, strategie, SWOT analýza

ABSTRACT

This bachelor thesis deals with strategy of tourism development in Mohelnice microregion. The first, theoretical part of the thesis defines the basic concepts related to this topic. The second, practical part of the thesis begins with a brief socio-economic analysis of the microregion. Afterwards, the work focuses on tourism in the given territory and its SWOT analysis, which is subsequently elaborated to create strategy of tourism development, its objectives, priorities and precautions. The last part of the thesis presents concrete proposals of projects which would bring positive outcome if implemented.

Keywords: regional development, tourism development, microregion, strategy, SWOT analysis

Tímto děkuji vedoucímu mé práce Ing. Jiřímu Macháčkovi za veškerou pomoc, odborné vedení a připomínky, které mi poskytoval při zpracování této bakalářské práce. Také bych chtěla poděkovat Mgr. Jitce Macháčkové, manažerce Mikroregionu Mohelnicko za cenné rady, připomínky, ale především za poskytnuté materiály, které byly pro zpracování mé práce stěžejní.

Dále děkuji své rodině za veškerou podporu, zpětnou vazbu a trpělivost, které se mi vždy dostávalo.

OBSAH

ÚVOD.....	8
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE.....	9
I TEORETICKÁ ČÁST.....	10
1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ	11
1.1 REGIONALISTIKA.....	11
1.1.1 Regionalistika a Regionalismus	11
1.1.2 Regionální rozvoj	11
1.1.3 Regionální politika	12
1.2 ÚVOD DO PROBLEMATIKY REGIONŮ, MIKROREGIONŮ A JEJICH DEFINICE.....	13
1.2.1 Region	13
1.2.2 Mikroregion.....	13
1.2.3 Místní akční skupiny	16
2 STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ	17
2.1 STRATEGIE	17
2.2 STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ.....	18
2.2.1 Proces strategického plánování v mikroregionech.....	18
2.3 STRATEGICKÝ PLÁN	19
2.4 STRUKTURA STRATEGICKÉHO PLÁNU	21
3 CESTOVNÍ RUCH	25
3.1 POLITIKA CESTOVNÍHO RUCHU	25
3.1.1 Nástroje politiky cestovního ruchu	26
3.2 ČLENĚNÍ CESTOVNÍHO RUCHU	26
3.2.1 Formy cestovního ruchu.....	26
3.2.2 Druhy cestovního ruchu	27
II PRAKTICKÁ ČÁST	28
4 SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA MIKROREGIONU.....	29
4.1 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA MIKROREGIONU	29
4.1.1 Geografické vymezení	30
4.1.2 Přírodní podmínky	31
4.2 OBYVATELSTVO	31
4.3 ZEMĚDĚLSTVÍ A LESNICTVÍ	32
4.4 PRŮMYSL A PODNIKÁNÍ	33
4.5 INFRASTRUKTURA	33
4.6 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	35
5 CESTOVNÍ RUCH V MIKROREGIONU.....	36
5.1 NEJVÝZNAMNĚJŠÍ TURISTICKÁ LÁKADLA V OBCÍCH	36
5.2 KULTURNÍ A SPORTOVNÍ VYŽITÍ	38
5.3 CYKLOTURISTIKA A JINÉ ZAJÍMAVOSTI.....	41
5.4 UBYTOVACÍ A STRAVOVACÍ ZAŘÍZENÍ.....	42
6 SWOT ANALÝZA CESTOVNÍHO RUCHU	45
7 STRATEGIE ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU V MIKROREGIONU	48

7.1	VIZE	48
7.2	STRATEGICKÉ CÍLE, PRIORITY A OPATŘENÍ	48
7.3	NÁVRHY PROJEKTŮ	53
ZÁVĚR		56
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....		58
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....		61
SEZNAM OBRÁZKŮ		62
SEZNAM TABULEK.....		63
SEZNAM GRAFŮ		64

ÚVOD

Téma bakalářské práce „Strategie rozvoje cestovního ruchu“ jsem si zvolila z mnoha různých důvodů. Mezi hlavní důvod však patří to, že mám k tomuto území velice blízko a také jsem toho názoru, že by si některé obce mikroregionu zasloužily mnohem větší pozornost návštěvníků, než jaká se jim doposud dostává. Mikroregion Mohelnicko totiž nejsou jen tvarůžky, které se dozajista každému hned vybaví. Každá z obcí mikroregionu má své osobité kouzlo a má návštěvníkům co nabídnout, ať už z oblasti přírodních zajímavostí, tak z oblasti historie. Mikroregion Mohelnicko vznikl již v roce 1999, v roce 2001 však došlo ke změně názvu mikroregionu na Svazek obcí Mikroregionu Mohelnicko. Mikroregion se nachází na území Olomouckého kraje a tvoří ho celkem 14 obcí, z toho 3 mají statut města. Je charakteristický velkým množstvím památek, ať už většího či menšího významu. Osobně zde vidím velký potenciál pro rozvoj cestovního ruchu, a proto jsem si také jako problematiku pro řešení vybrala právě cestovní ruch, kterému se doposud nepřikládá tak velký význam, jaký by podle mého názoru měl. Cílem této práce je tedy vytvořit návrh strategie rozvoje cestovního ruchu v Mikroregionu Mohelnicko, jež by měla vést k zlepšení vývoje cestovního ruchu na území mikroregionu. Bakalářská práce je rozdělena do dvou hlavních částí, teoretické a praktické. V teoretické části jsou vymezeny základní pojmy vztahující se k regionálnímu rozvoji, strategickému plánování a cestovnímu ruchu. Nechybí ani pojmy jako mikroregion, socioekonomická analýza nebo SWOT analýza. V první kapitole praktické části je provedena stručná socioekonomická analýza území, ve které je zahrnuta základní charakteristika, obyvatelstvo, zemědělství a lesnictví, průmysl a podnikání a životní prostředí. V následující kapitole je pozornost věnována oblasti cestovního ruchu a věcem s ním souvisejícím. Podle zjištěných informací a vlastních znalostí byla následně vytvořena SWOT analýza silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb mikroregionu. Na jejím základě je pak vytvořený návrh strategie rozvoje cestovního ruchu, jeho cíle, priority a opatření. Poslední kapitolu mé bakalářské práce tvoří návrhy konkrétních projektů, jejichž uskutečnění přispěje k rozvoji cestovního ruchu v mikroregionu a zvýšení jeho návštěvnosti. Návrhy obou projektů jsou v souladu se skutečnými potřebami Svazku obcí mikroregionu Mohelnicko a jsou zpracovány na základě podkladů poskytnutých samotným mikroregionem. Hlavním cílem mé práce je vytvoření návrhu strategického rozvojového dokumentu v oblasti cestovního ruchu sloužícího především pro rozvoj Mikroregionu Mohelnicko v této oblasti.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Cílem této bakalářské práce je vytvořit návrh strategie rozvoje cestovního ruchu v Mikroregionu Mohelnicko, jež by měla vést k zlepšení vývoje cestovního ruchu na území mikroregionu. V první, teoretické části práce mám za cíl vymezit základní teoretické pojmy související s tematikou regionálního rozvoje, strategického plánování a v neposlední řadě také s tematikou cestovního ruchu. V druhé, praktické části práce bude nejprve provedena stručná socioekonomická analýza mikroregionu zaměřující se především na základní charakteristiku mikroregionu, dále pak na obyvatelstvo, zemědělství a lesnictví, průmysl a podnikání, infrastrukturu a také na životní prostředí. Dále se v práci budu soustředit na samotnou oblast cestovního ruchu v daném území. Veškeré údaje pro zpracování budou čerpány zejména z poskytnutých materiálů a podkladů od Mikroregionu Mohelnicko, z internetových stránek mikroregionu, ze stránek Českého statistického úřadu a v neposlední řadě také z mých vlastních zkušeností a znalostí, které o daném území mám. Dle zjištěných informací a z vlastních poznatků o mikroregionu pak zpracuji SWOT analýzu cestovního ruchu, na jejímž základě vytvořím strategii rozvoje cestovního ruchu, její cíle, priority a opatření. V poslední části práce uvedu konkrétní návrhy projektů, jejichž realizace by měla přispět k rozvoji cestovního ruchu v mikroregionu a zvýšení jeho návštěvnosti.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ

První kapitola bakalářské práce se zabývá vymezením základních pojmů souvisejících s regionalistikou a regionálním rozvojem jako takovým. Jedná se o základní teoretické definice pojmů, které slouží k uvedení čtenáře do dané problematiky.

1.1 Regionalistika

1.1.1 Regionalistika a Regionalismus

Regionální vědy neboli **Regionalistiku**, lze definovat jako rámcový a souhrnný obor, který se věnuje studiu prostorových jevů, procesů a vztahů. Hlavním předmětem zkoumání je studium regionu. (Wokoun et al., 2011, s. 15)

Pojem **Regionalismus** je nejčastěji formulován jako pocit charakteristické zvláštnosti, skupinového vědomí nebo regionální identifikace a loajality, sdílený lidmi, kteří žijí v určitém regionu nebo území. Toto pojetí vyjadřuje spíše tradiční obsah regionalismu, který je založen na kulturních a historických tradicích vývoje území. Součástí této definice ale není politická a ekonomická dimenze. V oblasti pojetí **Regionalismu** se můžeme setkat s řadou různých definic, a to z toho důvodu, že regionalismus je v dnešní době vyznačován komplexnějším obsahem a projevy, než tomu bylo dříve. Veřejná správa a regionální plánování vymezují **Regionalismus** jako úsilí formulovat územní celky pro novou, tzv. ústřední úroveň vlády a správy. Tak aby došlo k zvýšení výkonnosti a efektivnosti veřejné správy a regionálního plánování. (Wokoun et al., 2011, s. 15)

1.1.2 Regionální rozvoj

V globálním kontextu můžeme říci, že od roku 1960 a 1970 se místní a regionální rozvoj stává stále důležitější činností pro národní, místní a také regionální samosprávy po celém světě. V rámci toho byl kontext pro místní a regionální rozvoj výrazně přepracován podle hloubkových změn ve struktuře hospodářských aktivit a stal se podstatně náročnější. (Pike, Rodriguez-Pose a Tomaney, 2006, s. 3)

Přestože formulace **regionálního rozvoje** není zcela jasně daná, můžeme tomuto pojmu porozumět ve dvou primárních přístupech, a to v praktickém a akademickém. **Praktický přístup** vnímá regionální rozvoj jako vyšší využívání a zvyšování potenciálu daného systematicky definovaného prostoru vznikající v důsledku prostorové optimalizace socioekonomických aktivit a využívání přírodních zdrojů. Vyšší využívání a zvyšování se odráží

např. v lepší konkurenceschopnosti soukromého sektoru, na životní úrovni obyvatel nebo na stavu životního prostředí. Využitím ukazatelů hrubého domácího produktu na obyvatele, míry nezaměstnanosti nebo průměrně mzdy pak můžeme vyhodnocovat potenciál regionu. Přírodně-geografický potenciál můžeme klasifikovat dle množství a kvality nerostných surovin nebo znečištění vod, ovzduší či půdy. Naopak *Akademický přístup* chápe regionální rozvoj jako využití nauk jako jsou např. ekonomie, geografie a sociologie, které řeší jevy, procesy a vztahy systematicky definovaného prostoru a na ně působícími přírodně-geografickými, ekonomickými a sociálními podmínkami v určitém regionu. (Wokoun, 2008, s. 11)

1.1.3 Regionální politika

P. Mates a R. Wokoun (2001, s. 115) říkají, že obecně lze **regionální politiku** charakterizovat jako soubor cílů, opatření a nástrojů, které vedou k regulaci disparit v socioekonomické úrovni jednotlivých regionů.

Rozlišujeme dva základní koncepty regionální politiky - „tradiční“ a „moderní“. První, tradiční koncept, se soustředí na eliminaci regionálních disparit, používá meziregionální přerozdělování, zaměřuje se na otázky lokalizace kapitálu a využití surovin. Orientuje se na velké firmy a vyznačuje se značnou centralizovaností. Moderní koncept se zaměřuje především na problémy, které souvisejí s procesem rychlé restrukturalizace, rozvíjí inovativnost. Orientuje se na mobilizaci vnitřních zdrojů, informace, služby, malé a střední podniky (Wokoun, 2008, s. 11). Ve velké části evropských zemí vychází formulace **regionální politiky** z podpory rozvoje problémových regionů včetně snahy snižovat rozdíly na meziregionální úrovni. Tato myšlenka vyplývá z toho, že některé regiony se nejsou schopny samy vypořádat s nutnými strukturálními změnami, a to z toho důvodu, že restrukturalizace podstatně zatěžuje regionální rozvoj. Z pohledu národního hospodářství se vyplatí těmto zatíženým regionům poskytnout výpomoc na restrukturalizaci. Regionální politiku lze pak chápat jako jistou koncepční a cílevědomou činnost určité veřejné autority, která se snaží eliminovat negativní důsledky nerovnoměrného ekonomického rozvoje a strukturálních změn. (Mates a Wokoun, 2001 s. 115-116)

Hlavním legislativním dokumentem pro regionální politiku České republiky je zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje a také Strategie regionálního rozvoje. (Wokoun, 2008, s. 11)

1.2 Úvod do problematiky regionů, mikroregionů a jejich definice

Do popředí pozornosti samospráv se v posledním době dostala problematika rozvoje **mikroregionů** a s tím související vytváření jejich rozvojových projektů. Důležitým mezníkem v této oblasti byl vstup České republiky do Evropské unie, kdy se začala věnovat čím dál větší pozornost této problematice. Hlavním důvodem je příležitost čerpání finančních prostředků ze Strukturálních fondů. V souvislosti s tímto vyšlo najevo, že ačkoliv byla uzákoněna řada mikroregionů (na základě zákona č. 128/2000 Sb.; o obcích), jejich uzákonění nevyplývalo z regionálních procesů nebo regionální organizace, ale spíše bylo výsledkem administrativním. (Kolektiv autorů, 2006, s. 10)

1.2.1 Region

V souvislosti s pojmem mikroregionu, který Český právní řád nezná, si nejprve ujasníme termín **region**. P. Mates a R. Wokoun (2001, s. 113) definují pojem region jako komplex, který vzniká regionální rozdílností krajinné sféry. Analýzu a hodnocení regionů lze považovat za tradiční a zároveň moderní úkol regionalistiky. Podle Zákona č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje (Zákon č. 248/2000 Sb.), region můžeme také definovat jako územní celek, který byl vymezený územními obvody krajů a obcí, jehož rozvoj je podporován na základě tohoto zákona.

1.2.2 Mikroregion

Do roku 2000, kdy byl přijat Zákon o obcích č.128/2000 Sb., ve kterém jsou právně vymezené základní formy **spolupráce mezi obcemi** v oblasti výkonu samostatné působnosti, neexistovala v České republice právní úprava pro sdružování obcí do větších celků (mikroregionů) a obce se tak z tohoto důvodu sdružovaly na základě občanského zákoníku. S přijetím tohoto zákona souvisí také zákaz sdružování obcí na základě občanského zákoníku. Tudíž mikroregiony, které vznikly ještě před přijetím zákona, se musely transformovat v dobrovolné svazky obcí. (Kolektiv autorů, 2006, s. 22)

Na základě Zákona o obcích č.128/2000 Sb. (Zákon č.128/2000 Sb.) mohou být obce členy **dobrovolného svazku obcí** (dále jen „svazek obcí“), který byl vytvořen za účelem ochrany a prosazování svých společných zájmů. Obce mají právo svazky obcí vytvářet i vstupovat do již vytvořených svazků obcí. Svazek obcí je právnickou osobou a vede účetnictví.

Mezi **hlavní předměty činnosti svazků** patří zejména úkoly z oblasti školství, sociální péče, zdravotnictví, kultury, požární ochrany, ochrany životního prostředí, odvozu a zneškodnění komunálních odpadů, správy veřejné zeleně a osvětlení, systému veřejné dopravy a veřejného pořádku. (Kolektiv autorů, 2006, s. 23)

Samotný pojem **mikroregion** můžeme definovat jako dobrovolné sdružení obcí s různou právní subjektivitou, jehož hlavním cílem je společné řešení problémů z oblasti životního prostředí, cestovního ruchu, zemědělství, infrastruktury, ekonomického rozvoje, rozvoje lidských zdrojů.

Termín **mikroregion** můžeme použít ve smyslu:

- *geografickém* - určité území nebo oblast,
- *neformální spolupráce obcí* - sdružení několika obcí za účelem splnění určitého úkolu, zde stačí souhlas obecního zastupitelstva,
- *formalizované spolupráce několika obcí* – sdružení několika obcí, které mají statut právnické osoby a jednají jménem obcí na vlastní odpovědnost. (Kolektiv autorů, 2006, s. 25)

K úspěšnému založení a především k **fungování mikroregionů** je nutné naplnění čtyř základních podmínek:

- Ve více spolu sousedících obcích existují stejné problémy obnovy a rozvoje, které souvisejí s historickými kořeny a přírodním územím.
- Podnět vzešel od samotných obcí (např. od obecních zastupitelstev, občanů obcí).
- Přenesení části pravomocí a kompetencí na orgány svazku obcí od samosprávných orgánů jednotlivých obcí.
- Respektování skutečnosti, že ne všechno, co svazek obcí zrealizuje, bude přinášet stejné výhody pro všechny členské obce jak z věcného, tak i časového hlediska. (Kolektiv autorů, 2006, s. 26)

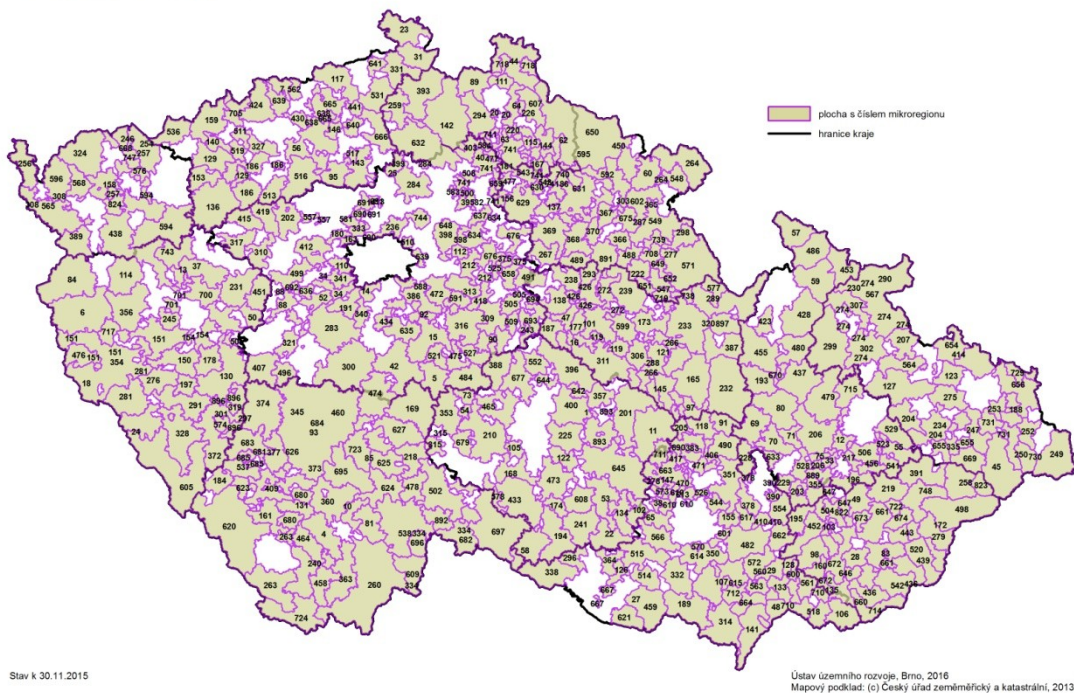
V Kolektivu autorů (2006, s. 26) je dále uvedeno i několik **zásad** pro efektivní fungování mikroregionů a to například:

- Vypracování symetrického obsahu a rozsahu stanov svazku obcí.

- Vytvoření flexibilní řídicí struktury svazků, respektování názorů jednotlivých členů, efektivní kontrola a návaznost rozvojových strategií.
- Vymezení jasných pravidel hospodaření svazku obcí, tj. pravidel pro získávání finančních zdrojů a nakládání s nimi, ale i hospodaření s dalším majetkem.
- Formulace činností, kterými se bude svazek obcí dlouhodobě zabývat.

V České republice můžeme najít více než 550 mikroregionů, tj. svazků obcí, jež mají nějaký konkrétní společný cíl. Většinou se jedná o koordinaci celkového rozvoje území, např. už výše zmiňované vybudování společné ČOV, plynofikace obcí, spolupráce na ochraně životního prostředí a obnově krajiny apod. (Ministerstvo pro místní rozvoj, ©2016)

Mikroregiony v České republice

Obr. 1 Mikroregiony v České republice (Ústav územního rozvoje, ©2016)

Dle Divišové (2014, s. 6) lze pro financování mikroregionu využít 3 základní způsoby:

- z vlastních zdrojů (např. členské příspěvky, vlastní činnost, výnosy z majetku),
- z cizích zdrojů (např. dotace, úvěry, půjčky, sponzorské dary),
- smíšené.

Co se dále týče **financování** mikroregionu, Galvasová a kol. (2007, s. 65-66) uvádějí, že mezi nejvíce využívané způsoby financování aktivit mikroregionu patří určení výše příspěvku na základě pevně stanovené částky na obyvatele obce nebo stanovení procentuálního podílu z daňových příjmů. Pro určení výše příspěvku je stěžejním kritériem rozsah činnosti uvedený ve strategii mikroregionu. V případě, že mikroregiony nevkládají žádné finanční příspěvky, případně rozhodování o hrazení nákladů radě mikroregionu či valné hromadě, záleží to na stanovách.

1.2.3 Místní akční skupiny

Místní akční skupinu (MAS) lze definovat jako partnerství občanů, neziskového sektoru, soukromých podnikatelů a veřejné správy (např. obce, mikroregiony a instituce veřejné moci). (NSMAS, z. s. , ©2017). V současné době na území České republiky působí přibližně 180 Místních akčních skupin.

Podle Divišové (2014, s. 4) je pro MAS je charakteristickým znakem právní subjektivita, která může mít podobu jedné ze tří níže uvedených právních forem:

- a) Obecně prospěšná společnost (o.p.s.)
- b) Zájmové sdružení právnických osob (z.s.p.o.)
- c) Spolek.

Úkolem MAS je kooperace na rozvoji venkova, zemědělství a získávání finančních prostředků pro vlastní region jak z národních programů, tak z EU. Hlavním cílem MAS je zkvalitnění života i životního prostředí ve venkovských oblastech. Finance jsou získávány metodou **LEADER+**, která je charakteristická principem zdola-nahoru. Tento princip znamená, že náměty a projekty by měly pocházet od místních subjektů a občanů, tedy zdola. (NSMAS, z. s. , ©2017)

Pokud chce MAS fungovat v programovém období EU 2014-2020 a chce získat finance ze strukturálních fondů na podporu projektů v regionu, musí projít procesem standardizace a vytvořit Strategii komunitně vedeného místního rozvoje. V rámci procesu standardizace byla dána podmínka, že všichni členové MAS musí být rozděleni do zájmových skupin (jaké skupiny to budou, si určí sami). Žádná z těchto skupin nesmí překročit 49 % z celkového počtu členů MAS. Toto pravidlo musí být dodrženo i při volbě členů povinných orgánů. (rozhovor s Mgr. Jitkou Macháčkovou)

2 STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ

V oblasti plánování na úrovni mikroregionu hovoříme v první řadě o **plánování strategickém**, a to především v podobě přípravy programů rozvoje svazků obcí. Tvorba strategického dokumentu je od 90. let 20. století důležitým podnětem pro sdružování obcí, a to zejména z toho důvodu, že tvorba tohoto dokumentu je často brána jako nástroj k dosažení na tuzemské, ale hlavně evropské dotační prostředky. Nejen že **strategický plán** reprezentuje ústřední nástroj rozvoje území, ale zároveň i základnu pro komunikaci rozhodujících účastníků sociálního a ekonomického rozvoje. (Kolektiv autorů, 2006, s. 31)

2.1 Strategie

K základním pojmům strategického plánování patří termín **strategie**, tento termín je odvozen od řeckého slova strategos (generál) a agein (vést). Existuje mnoho definic tohoto pojmu, ale mezi nejstarší patří definice A. Chandlera, která říká, že „Strategie je určení základních dlouhodobých cílů subjektů, způsobu jejich dosažení a alokace zdrojů nezbytných pro uskutečnění těchto cílů.“ Naopak James B. Quinn formuluje strategii jako „model nebo plán, který integruje hlavní cíle, politiky a aktivity do soudržného celku.“ A v neposlední řadě definice od W. F. Gluecka, který vnímá strategii jako „jednotný, souhrnný a integrovaný plán, který je navržený, aby zabezpečil dosažení základních cílů subjektů.“ Obecně lze uvést, že strategie je způsob stanovení a dosažení cílů. Existuje několik základních pojetí, jak můžeme tento pojem definovat:

- *strategie jako přirozený výběr* – subjekty jsou vystaveny silnému tlaku prostředí a jsou nuceny se neustále uzpůsobovat změnám z vnějšku,
- *strategie jako plán* – je výsledkem systematických forem plánování,
- *strategie jako posloupnost dílčích kroků* – jedná se o adaptivní přístup, který je však důsledně vedený na rozdíl od výběru přirozeného,
- *strategie jako kultura* – základem tohoto přístupu jsou zkušenosti, předpoklady a představy reprezentantů subjektů,
- *strategie jako politika* – je výsledkem vnitřních konfliktů, ve kterých aktéři vyjednávají o zájmech a přijímají kompromisy,
- *strategie jako vize* – hlavní je zde skupina či jednotlivec, kteří mají určitou vizi, kam by se subjekt mohl dostat, respektive měl dostat. (Wokoun, 2008, s. 429 -130)

2.2 Strategické plánování

V současné době se **strategické plánování** považuje za jeden z běžně používaných nástrojů sociálního a ekonomického rozvoje. (Perlín, 2002, s. 5) Obecně lze říct, že strategické plánování tvoří systematické řízení kterékoliv instituce, firmy, obce nebo regionu. Soustřeďuje se zejména na to, aby subjekt mobilizoval a co možno s největší efektivností využíval všechny své zdroje a v neposlední řadě včas reagoval na změny, které se dějí v okolním prostředí. (Edukana, ©2013) P. Mates a R. Wokoun (2001, s. 142) říkají, že strategické plánování spočívá v přípravě dokumentů, které vytyčují předpoklady a zásady hospodářského a sociálního rozvoje řešeného území. Strategické plánování se nejčastěji realizuje na úrovni regionu, eventuálně i v celostátním nebo subregionálním měřítku. Strategické plánování bere na vědomí ve vzájemné podmíněnosti sociální, ekonomické a prostorové aspekty a je zpravidla dlouhodobou záležitostí. Směr rozvoje regionu je dán celkovou vizí, prioritami a konkrétními strategickými cíli střednědobé i dlouhodobé povahy. Jak dosáhnout konkrétních cílů pak řeší již **strategický plán**. Ten stanoví cíle, termíny a cesty. (Šulák, ©2017)

2.2.1 Proces strategického plánování v mikroregionech

Obecně se dá proces strategického plánování v mikroregionech shrnout do několika bodů:

- *analytická část* – základem je analýza daného území,
- *identifikace ústředních problémů* – nejčastěji je využívána SWOT analýza (tzn. identifikace silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb, tj. vnitřních a vnějších pozitivních i negativních faktorů budoucího rozvoje),
- *strategie směřující k dosažení cílového stavu* – nejdůležitější část strategického plánování (na kvalitě strategie je závislá kvalita celého dokumentu i celého procesu strategického plánování),
- *programy směřující k naplnění strategie*,
- *projednání, schvalování, aktualizace, evaluace* (vyhodnocení podle monitorovacích ukazatelů, které by měl obsahovat strategický dokument. Monitorovací ukazatele, jinak řečeno indikátory, určují stav, ze kterého vycházíme a konečný stav, kterého chceme dosáhnout pomocí realizace jednotlivých strategií). (Kolektiv autorů, 2006, s. 32)

2.3 Strategický plán

Výsledky procesu strategického plánování jsou zachyceny ve **strategickém plánu**, který se po následném projednání a schválení stává ústředním dokumentem a je tak klíčovým podkladem strategického řízení v dané organizaci (Rektořík a Šelešovský, 1999, s. 7). **Strategický plán** je také možné chápat jako dohodu o tom, jak můžeme využít aktuální možné zdroje a nalézt společný program, jehož bychom chtěli ve vzájemné kooperaci postupně dosáhnout. Rozhodující je jednotná vůle prosazovat postupné kroky směřující ke zlepšení celkové situace. Není příliš podstatný způsob, jak se k doporučeným krokům dostaneme nebo jakou konkrétní metodu strategického plánování vybereme. (Edukana, ©2013) Tento dokument by měl splňovat následující požadavky:

- **Dlouhodobost** – Dokument je připravován na delší časový úsek, a to většinou na dvě a více volebních období. Po vstupu České republiky do EU se nejčastěji využívá šestileté plánovací období.
- **Systematičnost** – S ohledem na budoucí vliv rozvoje řešeného území by měl každý strategický plán systematicky mapovat podstatná odvětví a obory. Není žádoucí věnovat menší pozornost některým oborům nebo odvětvím. Důležitý je zde systematický postup práce při nalézání dílčích strategických cílů a cest rozvoje.
- **Selektivnost** – Strategický plán se jednoznačně zaměřuje pouze na některé prioritní oblasti rozvoje a ty pak do detailu řeší.
- **Provázanost** – Řadí se mezi klíčové podmínky a v jejím rámci je nezbytné hodnotit dílčí kroky ve strategickém plánu s ohledem na jejich vnitřní provázanost.
- **Soustavnost** – Trvalé a opakující se hodnocení změn vstupních podmínek, výsledků dílčích kroků nebo změny ekonomické situace. Vede aktéry k doplňování nebo úpravě jednotlivých vstupních údajů, aniž by došlo ke změně strategického směru.
- **Otevřenost** – Může být dvojitá. První je otevřenost strategického plánu vůči veřejnosti, kde se berou v potaz podněty i kritika občanů. Druhá je otevřenost strategického plánu novým podnětům v jakékoliv fázi. Jedná se o tzv. flexibilní dokument, který je často upravován z důvodu změn vstupních podmínek.
- **Reálnost** – Stanovené cíle by měly být dosažitelné a je nezbytné posuzovat reálnost jak z pohledu finančního a sociálního, tak i z hlediska ekonomických podmínek. (Perlín, 2002, s. 24-26)

Zpracování strategického plánu

Strategický plán je možné zpracovat na základě dvou základních postupů. První je **expertní postup práce**, který je vypracován skupinou najatých expertů. Druhý je **komunitní postup práce**, jež je vypracován podle diskuzí místních odborníků, kteří jsou pod vedením odborníků externích. V praxi je strategický plán zpracován pomocí kombinace těchto postupů, i když k jednomu se vždy blíží více. Ve většině dokumentů převládá expertní postup a to proto, že má menší požadavky na zadavatele (Kolektiv autorů, 2006, s. 32). Perlín (2002, s. 38) uvádí, že zcela **expertní postup práce** je vhodný tehdy, když je do zpracovatelského týmu zařazeno i několik místních expertů. Tento postup je možné použít pro rozsáhlá území, kde by hrozil problém v komunikaci mezi místními a externími experty. Naopak **komunitní postup práce** je realizovatelný hlavně v oblastech, kde existuje jistota, že místní představitelé jak z okruhu veřejné správy, tak i z podnikatelské sféry se budou chtít podílet na společném řešení problémů v oblasti.

Rozdíl mezi strategickým a územním plánem

Tab. 1 Strategické a územním plánování (Perlín, 2002, s. 17-21)

Oblast	Strategický plán	Územní plán
Legislativa	Nepřímo zakotven, indikativní	Striktně vymezen zákonem č. 283/1998 Sb.
Zaměření	Sociálně ekonomický rozvoj	Využití plochy
Povaha	Stimulace	Stimulace + restrikce
Postup zpracování	Volný	Předem definovaný vyhláškou
Způsob projednávání	Nespecifikované, závisí na použité metodě	Závazná a jasná pravidla
Schvalování	Obecní (krajské zastupitelstvo)	Obecní (krajské zastupitelstvo)
Závaznost	Nezávazný	Závazný
Řešené území	Sídlo, obec, mikroregion, kraj	Obec, kraj
Časový horizont	10-15 let	Do 15 let
Doba zpracování	1-2 roky	2-3 roky (až 5 let)
Variantnost	Variantní	Zásadně nevariantní
Změny, aktualizace	Průběžné, bez procedurálního postupu	Předepsaný procedurální postup
Tradice, vývoj	Vývojově mladý	Dlouhá tradice

Se strategickým plánováním je často zaměňováno plánování územní. Mezi oběma dokumenty jsou však značné rozdíly. Ústřední rozdíl mezi těmito dvěma dokumenty je v obsahu řešení. **Územní plán** jasně a závazně definuje využití území, vymezuje, kde je možné určitou funkci, aktivitu nebo činnost realizovat (např. určení plochy k bydlení, pro sportoviště nebo pro průmyslovou zónu). **Strategický plán** naopak vymezuje, co je možné v daném území rozvíjet a nezabývá se tím, kde budou aktivity lokalizovány.

Strategický plán na rozdíl od územního plánu:

- není závazný, a tím pádem není nijak vymahatelný,
- nikoho nezavazuje k určitému způsobu jednání (např. vymezovat povolené ekonomické a sociální činnosti),
- je v legislativě zmíněn pouze nepřímo (Zákon o podpoře regionálního rozvoje č. 248/2000 Sb., Zákon o obecním zřízení č. 128/2000 Sb.),
- řeší sociálně ekonomický rozvoj a naopak neřeší konkrétní využití ploch. (Perlín, 2002, s. 17-21)

2.4 Struktura strategického plánu

Strategický plán je složen ze tří hlavních částí:

- **analytická část**, která obsahuje komplexní socioekonomickou analýzu a SWOT analýzu určitého území,
- **strategická část**, ze které vyplývají prioritní projektové záměry.
- **implementační část** popisuje implementaci strategie na základě akčního plánu, jež vymezuje konkrétní aktivity a projekty, které se budou realizovat v konkrétním období.

I. ANALYTICKÁ ČÁST

Socioekonomická analýza

Cílem socioekonomické analýzy je souhrnně zmapovat určité území. Pro správné stanovení strategických cílů je důležité kvalitní zpracování stavu území. Zpravidla se jedná o kombinaci "tvrdých" dat a mírně hodnotícího stylu. Ty nejdůležitější poznatky (např. největší problémy, největší potenciál, výjimečnost) z konkrétních oblastí, jsou shrnuty v závěru každé kapitoly.

Ve většině dokumentů je dodržována tato struktura:

- **Dosavadní koncepční dokumenty a jejich shrnutí.**
- **Poloha a přírodní podmínky** – např. vymezení mikroregionu, poloha, geologické, hydrologické či klimatické podmínky, využití krajiny.
- **Obyvatelstvo a osídlení** – např. demografický vývoj, struktura obyvatelstva, socioekonomická úroveň, sídla a struktura osídlení, bytový fond a bytová výstavba.
- **Občanská vybavenost** – např. obchody a služby, školství, zdravotnictví, sociální péče, kultura, sport a rekreace, úřady a instituce, spolky.
- **Doprava a technická infrastruktura** – např. dopravní síť a dopravní obslužnost, významné uzly, elektrická energie, voda, plyn, odpadové hospodářství.
- **Ekonomika** – např. struktura ekonomické základny, zaměstnanost, odvětvová struktura (průmysl, zemědělství, stavebnictví, cestovní ruch, služby, trh práce).
- **Životní prostředí** – voda, ovzduší, půda, hluk, zátěže, chráněná území, ekologická stabilita krajiny. (Škrabal, 2006, s. 71-72)

SWOT analýza

Perlín (2002, s. 44) zmiňuje, že ačkoliv je SWOT analýza především analytický nástroj, je také často využívána ke klasifikaci jednotlivých problémů a jejich následné hierarchizaci. SWOT je zkratkou anglických slov:

- **Strengths** – silné stránky
- **Weakness** – slabé stránky
- **Opportunities** – příležitosti
- **Threat** – hrozby

SWOT analýza je způsob jak souhrnně popsat, ale především zhodnotit určité území. Silné a slabé stránky tvoří vnitřní analýzu (tzv. analýzu vnitřních podmínek), naopak příležitosti a hrozby tvoří vnější analýzu, která nepodléhá bezprostřednímu vlivu (Škrabal, 2006, s. 72). Hlavní smysl SWOT analýzy spočívá v akceptování silných stránek a odstraňování stránek slabých, popřípadě jejich minimalizaci. Úkol SWOT analýzy je ve své podstatě jednoduchý, rozebrat současnou a očekávanou budoucí situaci, vytyčit směr rozvoje a nalézt vhodné prostředky pro dosažení stanovených cílů. (Kolektiv autorů, 2008, s. 176)

Zelenka (2010, s. 45) uvádí, že SWOT analýza vychází z předpokladu, že strategického úspěchu dosáhneme tehdy, když maximalizujeme příležitosti, a naopak minimalizujeme hrozby. Slabé stránky přeměníme na silné a hrozby přeměníme na příležitosti. Málo vnímanou skutečností je to, že co je pro jednu organizaci stránkou silnou, může být pro jinou organizaci stránkou slabou, a v neposlední řadě také to, že v průběhu vývoje dané organizace může dojít k přeměně silných stránek na slabé a naopak.

Dva základní přístupy ke zpracování SWOT analýzy:

První přístup je založen na rozdělení SWOT analýzy do několika podstatných oblastí. Může se jednat například o oblast hospodářského rozvoje, infrastruktury, lidských zdrojů nebo rozvoje území. Tyto oblasti nám umožní komplexně popsat dané území. Pro oblasti jsou stanoveny následující kategorie:

- *silné stránky* – zřetelné přednosti regionu v dané oblasti,
- *slabé stránky* – zřetelné nedostatky regionu v dané oblasti,
- *příležitosti* – možné cesty odstranění slabých stránek nebo rozvoje silných stránek,
- *hrozby* – možné nástrahy pro realizaci příležitostí nebo ohrožení silných stránek.

Druhý přístup spočívá ve zpracování jedné komplexní SWOT analýzy pro všechny tematické oblasti. (Škrabal, 2006, s. 73)

II. STRATEGICKÁ ČÁST

Vize – Obecná formulace konečného stavu. Říká, jak by měl např. mikroregion vypadat po tom, co budou zrealizována opatření stanovená ve strategii. Zpravidla má podobu delšího souvětí, kde je formulováno, jakým směrem se mikroregionu chystá orientovat. (Šulák, ©2017)

Cíle – Cíle konkretizují finální představu, které by mělo být dosaženo realizací strategie rozvoje. Musí být zdůvodněny na základě nejdůležitějších problémů, které byly v daném území zjištěny. Na stanovené cíle pak navazují konkrétní priority a opatření. (Wokoun, 2008, s. 438)

Priority – Jedná se o vymezení několika ústředních směrů rozvoje daného území, které jsou společné všem obcím mikroregionu nebo alespoň jejich většině. Formulace priorit je důležitá z pohledu větší koncentrace úsilí do několika málo okruhů. Pro jeden strategický cíl jsou většinou vytyčeny 2 až 5 priorit. (Šulák, ©2017)

Opatření – Nástroj strategického rozvoje, který má za úkol zřetelně definovat co, kdy, kde, kdo a za kolik chce v daném území rozvíjet a zabezpečit. Pro každou prioritu je vypracováno 2-5 opatření, uvádí Perlín (2002, s. 59). Jde o popis kroků, kterými lze docílit uskutečnění zvolených strategických cílů. Jde o soubor určitých projektů pro každou prioritu. (Šulák, ©2017)

Aktivity – Opatření jsou složena z jednotlivých aktivit, jejichž vykonání vede k realizaci daných opatření. Vykonání dílčích aktivit obvykle podléhá časové posloupnosti. Ta je dále specifikována volbou jednotlivých aktivit do akčního plánu. Aktivity by měly být formulovány co nejkonkrétněji. Součástí návrhů opatření a konkrétních projektů jsou i případné zdroje financování. (Šulák, ©2017)

III. IMPLEMENTAČNÍ ČÁST

Akční plán

Jedná se o databázi aktivit, které je mikroregionu schopen splnit v 1. roce od zahájení realizace strategie. Konkretizuje aktivity a jejich finanční náročnost. Důležitou částí akčního plánu je i určení personální zodpovědnosti za realizaci aktivit. Po uplynutí období, pro které se sestavuje a po následném vyhodnocení realizovaných aktivit se akční plán pravidelně aktualizuje. Je to tedy vždy aktuální příloha ke strategii. Akční plán by měl obsahovat:

- název priority/opatření, na základě které jsou realizovány jednotlivé aktivity,
- popis aktivit realizovaných v období 1 roku,
- určení odpovědnosti (včetně kontaktů na konkrétní realizátory dílčích aktivit),
- subjekty podílející se na spolupráci (určité spolky, podnikatelé, úřady, instituce),
- určení předpokládané finanční náročnosti na realizaci aktivit,
- vyjasnění možných zdrojů na realizaci aktivit (názvy programů, grantů, dotací),
- další konkretizace realizace aktivit (termíny dokončení, fáze realizace aktivit),
- indikátory. (Škrabal, 2006, s. 78)

3 CESTOVNÍ RUCH

Cestovní ruch je v současné době považován za čím dál podstatnější faktor regionálního rozvoje. Je tvůrcem největšího počtu pracovních míst, jedním z největších exportních odvětví a v neposlední řadě také podstatným stimulatorem aktivit v oblasti investic. Souhrn aktivit cestování a cestovního ruchu tedy představuje jedno z největších světových ekonomických odvětví. Jedná se o oblast ekonomiky, jež je silně fixovaná na místo svého vzniku (např. region). To má za následek, že cestovní ruch podporuje stabilitu regionální i místní ekonomiky. (Wokoun, 2008, s. 205)

Zelenka (2010, s. 65) zmiňuje, že pro cestovní ruch je typická sezónnost (např. na horách letní a zimní sezóna), která se v první řadě dává do souvislosti s výběrem optimálního období pro dovolenou s ohledem na počasí, tradicemi v dané destinaci a vyhlásováním celozávodních dovolených. Sezónností je také podstatnou mírou ovlivněna cena produktů. Častým jevem je, že cena dopravy a pobytu mimo hlavní sezónu může klesnout i pod 50 % původní ceny. Pro udržitelnost cestovního ruchu má velký význam snaha o eliminaci sezónnosti. Toho lze dosáhnout přilákáním jiných segmentů návštěvníků mimo hlavní sezónu prostřednictvím nabídky mimosezonních pobytů.

3.1 Politika cestovního ruchu

Politika cestovního ruchu je součástí hospodářské politiky. Můžeme ji formulovat jako uvědomělou a systematickou činnost, která směřuje k obecně stanovenému cíli, jímž je růst blahobytu země a lidí prostřednictvím realizace jednotlivých opatření. Základní princip politiky cestovního ruchu tkví v komplexním plánování, usměrňování a tvorbě cestovního ruchu za pomoci různých prostředků a nositelů. Cíle politiky cestovního ruchu tvoří jen ekonomická oblast, přestože je tato politika součástí politiky hospodářské, spadá sem i oblast společenská a ekologická. (Wokoun, 2008, s. 206)

Nositelé politiky cestovního ruchu:

- *Instituce z veřejnoprávní oblasti* – stát, regiony, obce nebo úřady s kompetencemi v oblasti cestovního ruchu.
- *Instituce ze soukromoprávní oblasti* – zájmová nebo podnikatelská sdružení, profesní svazy.
- *Dobrovolné zájmové skupiny a akční sdružení* – účelová sdružení, lokální hoteliéři.

Členění nositelů politiky cestovního ruchu dle územních stupňů:

- *Mezinárodní politika cestovního ruchu* – Evropská komise EU, OECD, WTO.
- *Národní politiky cestovního ruchu* – veřejnoprávní instituce nebo národní centrály pro cestovní ruch, obchodní komory.
- *Regionální politiky cestovního ruchu* – destinační managementy, regionální veřejnoprávní instituce. (Wokoun, 2008, s. 208 - 209)

3.1.1 Nástroje politiky cestovního ruchu

Dle Wokouna (2008, s. 209) má politika cestovního ruchu na prosazování svých cílů různé nástroje, které se zároveň stávají ovlivňujícími činiteli této politiky.

Dvě roviny ovlivňujících činitelů:

- na dosažení cílů má vliv vhodnost zvolených nástrojů, přiměřenost cíle a nástrojů a také jejich soulad,
- použitelné nástroje svazují možnosti logické volby cíle a vyžadují vzájemnou slučitelnost cílů a nástrojů.

Dva typy nástroje působících na politiku cestovního ruchu:

- nástroje, jež přímo a účelně ovlivňují turistické veličiny,
- nástroje působící zprostředkovaně na turistické veličiny.

3.2 Členění cestovního ruchu

3.2.1 Formy cestovního ruchu

Forma cestovního ruchu vyplývá z orientace cestovního ruchu na specifické potřeby účastníků, a to z toho důvodu, že potřeby účastníků mají konkrétní povahu a lze je od jiných potřeb diferencovat. Základní formy cestovního ruchu:

- rekreační
- kulturně poznávací
- sportovně turistický
- lázeňsko – léčebný

Každá forma klade důraz na realizaci a na zabezpečení rozsahu i kvality dané služby.

3.2.2 Druhy cestovního ruchu

Cestovní ruch můžeme členit podle několika rozdílných hledisek:

- **Místo realizace**

Domáci – v rámci hranic vlastního státu

Zahraniční cestovní ruch – mimo hranice vlastního státu

- *Aktivní* – příjezd a pobyt zahraničních návštěvníků
- *Pasivní* – vycestování vlastních občanů do zahraničí

Mezinárodní cestovní ruch – soubor zahraničního cestovního ruchu

Tranzitní cestovní ruch – průjezd územím státu

- **Způsob účasti a úhrady nákladů**

Komerční – svobodná účast a hrazení nákladů z příjmů účastníka

Sociální – částečné nebo plné hrazení nákladů z fondů

- **Organizace a způsob zajištění pobytu**

Neorganizovaný – účastník si zabezpečuje vše sám

Organizovaný – pobyt zprostředkovává organizace

- **Délka pobytu**

Krátkodobý – do 4 dnů mimo trvalé bydliště

Dlouhodobý – delší než 4 dny mimo trvalé bydliště a kratší než 6 měsíců v domácím a 1 rok v mezinárodním cestovním ruchu. (Petřů, 2007, s. 29-33)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA MIKROREGIONU

První kapitola praktické části bakalářské práce se soustředí na stručnou socioekonomickou analýzu Mikroregionu Mohelnicko. V této části bude věnována pozornost především základní charakteristice zvoleného území, kdy oblast cestovního ruchu, na který se práce zaměřuje, tvoří samostatnou kapitolu. Následné vyhodnocení situace v oblasti cestovního ruchu bude provedeno prostřednictvím SWOT analýzy. Tato kapitola byla zpracována na základě vlastních poznatků o mikroregionu, dále z informací poskytnutých přímo na úřadě Mikroregionu Mohelnicko, popřípadě z internetových stránek.

4.1 Základní charakteristika mikroregionu

Mikroregion Mohelnicko vznikl na základě Zakladatelské smlouvy dne 21. července 1999 a byl zaevidován na OkÚ v Šumperku 8. 9. 1999. Ke změně názvu na Svazek obcí došlo 11. 12. 2001. Oficiální název mikroregionu je tedy Svazek obcí Mikroregionu Mohelnicko. Předmět spolupráce je především spolupráce při řešení problémů týkajících se např. rozvoje samosprávy obcí nebo hospodářského, sociálního a kulturního života. Dále pak společná snaha o zvýšení účelových dotací, a v neposlední řadě také vzájemná informovanost a kooperace při využívání finančních prostředků z programů Evropské unie a organizování společenských a kulturních aktivit.

Z hlediska financování každá obec na začátku vytvoření Svazku obcí Mikroregionu Mohelnicko vložila peněžní vklad ve výši 1000 Kč. Příjmy svazku tvoří zejména pravidelné a mimořádné *členské příspěvky* jednotlivých obcí. Příspěvek na rok 2017 činí 20 Kč na obyvatele + 15 000 Kč pro město Loštice a 20 Kč na obyvatele + 5 000 Kč pro ostatních obce. Dále *dotace na projekty*, v roce 2017 je to dotace od Svazu měst a obcí České republiky na pokračující projekty s názvem „Posílení administrativní kapacity obcí na bázi meziobecní spolupráce“ a na projekt „Zpracování Místního akčního plánu rozvoje vzdělávání na území ORP Mohelnice“, na který v roce 2016 dostal mikroregionu příspěvek *od Místní akční skupiny Mohelnicko*. Součástí příjmů jsou také *úroky z účtu*. Výdaje jsou tvořeny *běžnými výdaji* souvisejícími s činností mikroregionu a to např. výdaje na mzdy, kancelářské potřeby a na pořádání tradičních akcí Mikroregionu. Dále *výdaji na aktuální projekty*, které zahrnují mzdy, odvody, materiál a služby. Součástí výdajů na rok 2017 je také *rezerva*.

4.1.1 Geografické vymezení

Svazek obcí Mikroregionu Mohelnicko (dále jen mikroregion) se nachází na území Olomouckého kraje, v části bývalého okresu Šumperk. Rozloha mikroregionu činí 188,4 km² a tvoří ho čtrnáct obcí, z toho tři mají statut města. Co se týče správního území, jedná se o území obce s rozšířenou působností (ORP) Mohelnice. Území ORP Mohelnice je shodné s územním vymezením mikroregionu i s územním vymezením Místní akční skupiny (MAS) Mohelnicko.

Obce mikroregionu: **Klopina** + místní část Veleboř, **Krchleby**, **Líšnice** + místní část Vyšehorky, **Loštice** + místní části Žádlovice a Vlčice, **Maletín** + místní části Starý Maletín, Nový Maletín a Javoří, **Mírov** + místní části Mírovský Grunt a Míroveček, **Mohelnice** + místní části Újezd, Podolí, Libivá, Květín, Řepová, Křemačov a Studená Loučka, **Moravičany** + místní části Doubravice a Mitrovce, **Palonín**, **Pavlov** + místní části Radnice, Veselí, Vacetín, Zavadilka, Svinov a Lechovice, **Police**, **Stavenice**, **Třeština** + místní část Háj, **Úsov** + místní část Bezděkov.

Obr. 2 Území Mikroregionu Mohelnicko (Mikroregion Mohelnicko, ©2017)

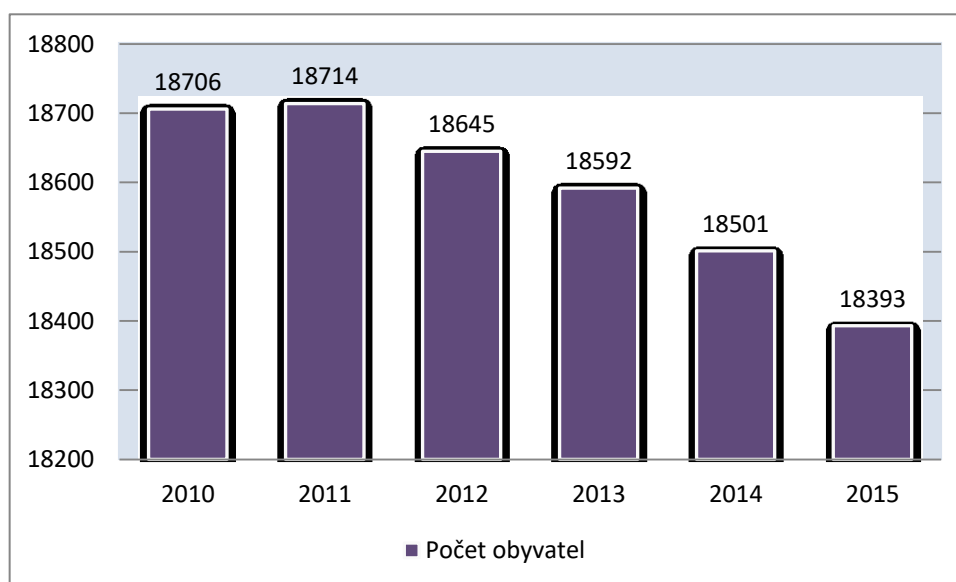
4.1.2 Přírodní podmínky

Díky své poloze na severním okraji Hané a v Zábřežské vrchovině, ve které se území rozkládá, utváří mikroregion širokou bránu do Jeseníků. Pro území je charakteristická rovina, směrem na západ se však krajina mírně vlní. Přesto je členitost regionu poměrně vysoká, je zde velký podíl lesnatých porostů. Průměrná nadmořská výška je 330 m n. m., nejnižší položený bod je 250 m n. m. a nejvýše položený bod je 560 m n. m. Pro mikroregion je typická oblast teplého až mírně chladného podnebí. Území lze považovat za zemědělskou oblast díky příznivým klimatickým i půdním podmínkám. Centrem mikroregionu protéká řeka Morava.

4.2 Obyvatelstvo

Počet obyvatel k 31. 12. 2015 činil 18 393. Největší rozlohu i nejvyšší počet obyvatel vykazuje město Mohelnice. Mezi nejhustěji osídlené město naopak patří Loštice, dále Mohelnice a jako poslední Úsov. Celková hustota zalidnění mikroregionu je 97 obyvatel na km². Z hlediska struktury obyvatelstva dle pohlaví můžeme říci, že počet obyvatel ženského pohlaví na území mikroregionu převyšuje počet obyvatel mužského pohlaví.

Graf: 1 Vývoj počtu obyvatel (ČSÚ, ©2016)

Co se týče celkového vývoje počtu obyvatel, lze říci, že dochází k postupnému úbytku obyvatelstva. V roce 2010 činil počet obyvatel mikroregionu 18 706, zatímco v roce 2015 toto číslo kleslo na 18 393. K 31. 12. 2016 bylo na území mikroregionu evidováno 18 242 obyvatel.

Tab. 2 Obyvatelstvo mikroregionu (Mikroregion Mohelnicko, 2016)

Obec	Počet obyvatel k 31. 12. 2016	Počet obyvatel k 31. 12. 2015	Hustota osídlení na km ²	Rozloha v km ²	Muži k 31. 12. 2015	Ženy k 31. 12. 2015
Mohelnice	9197	9245	200,07	46,21	4 571	4674
Loštice	2997	3026	252,17	12,00	1468	1558
Úsov	1178	1214	130,40	9,31	605	609
Klopina	595	600	46,33	12,95	284	316
Krchleby	182	182	26,38	6,90	94	88
Líšnice	354	341	35,01	9,74	183	158
Maletín	383	389	20,99	12,00	210	179
Mírov	364	389	28,60	18,56	204	185
Moravičany	1305	1298	106,83	12,15	645	653
Palonín	334	341	63,50	5,37	180	161
Pavlov	611	616	25,60	24,06	307	309
Police	219	223	39,61	5,63	116	107
Stavenice	138	145	22,34	6,49	74	71
Třeština	385	384	70,72	5,43	203	181
Celkem:	18242	18393	1068,55	188,4	9144	9249
Hustota zalidnění:		$1839/188,4 = 97,62$				

4.3 Zemědělství a lesnictví

Pro území mikroregionu je příznačný vysoký podíl zemědělské půdy. Zemědělská půda tvoří 55 % celého území. Současně jsou zde i příznivé podmínky pro zemědělskou činnost. Ke dni 31. 12. 2015 bylo na území mikroregionu zjištěno 1 577 aktivních podnikatelských subjektů a osob. Z toho 152 ekonomických subjektů soustředilo své aktivity na oblast zemědělství, lesnictví nebo rybářství. Mikroregion je také nadprůměrně zalesněný, což vytváří příznivé podmínky pro houbaření nebo procházky po lesích. Nejvýznamnější zemědělské podniky: Mohelnická zemědělská a.s., Palomo a.s., Úsovsko a.s., Dubická zemědělská a.s. Region nemá vytvořenou žádnou oficiální regionální značku. Území se však rozkládá na rozhraní mezi Hanou a Jeseníky, a proto některé subjekty pro své produkty používají značku „Haná – regionální produkt“, ale především značku „Jeseníky – originální produkt“. Tu používají např. Olomoucké tvarůžky nebo produkty Levandulové kavárny v nedalekém Zábřehu.

4.4 Průmysl a podnikání

V území mikroregionu se nachází firmy působící ve všech odvětvích. Své zastoupení zde mají všechny ekonomické sektory, od primárního sektoru až po ten kvartérní. Výjimku tvoří oblast sociálního podnikání, které zde své zastoupení nemá. Mezi nejvýznamnější zaměstnavatele nejen pro mikroregion, ale i pro široké okolí celého Olomouckého kraje patří společnosti HELLA Autotechnik, s.r.o., soustřeďující se na vývoj a výrobu světelné techniky do automobilového průmyslu a firma Siemens Elektromotory, s.r.o., zabývající se výrobou elektromotorů. Tyto dvě významné společnosti mají kladný vliv na postupně klesající míru nezaměstnanosti v mikroregionu, ta v roce 2015 činila 5,9 %. Díky těmto společnostem jezdí do regionu firemní partneři např. z Německa, což by mohl být potenciál pro rozvoj cestovního ruchu v této oblasti. Mezi další významné zaměstnavatele patří firmy: Montix, a.s., s předmětem podnikání v automobilovém průmyslu, Logaritma, a.s., soustřeďující se na výrobu a montáž dílů pro automobilový průmysl, dále pak ZLKL, s.r.o., zabývající se strojírenskou činností, a také česká společnost Best, a.s., výrobce betonových stavebních prvků pro venkovní i zahradní architekturu. A v neposlední řadě světově známá potravinářská firma A. W. spol., s.r.o., výrobce Olomouckých tvarůžků, nacházející se v Lošticích, a zemědělský podnik Úsovsko a.s., vyrábějící müsli tyčinky. Z oblasti těžby a průmyslu je na území mikroregionu, konkrétně v Lošticích, provoz kamenolomu. V Mohelnici a Moravičanech pak rozsáhlá těžba štěrkopísku.

4.5 Infrastruktura

Technická infrastruktura:

Všechny obce mikroregionu jsou vybaveny veřejným vodovodem, veřejnou plynofikací jsou vybaveny téměř všechny obce, výjimku však tvoří obec Krchleby. Veřejná kanalizace není zabezpečena v obcích Krchleby, Líšnice, Maletín a Police a vlastní nebo sdílenou ČOV nedisponují obce Krchleby, Líšnice, Pavlov a Police.

Tab. 3 Technická vybavenost obcí (Mikroregion Mohelnicko, 2016)

Obec	Veřejný vodovod	Veřejná plynofikace	Veřejná kanalizace	Vlastní nebo sdílená ČOV
Mohelnice				
Loštice				
Úsov				
Klopina				
Krchleby		X	X	X
Líšnice			X	X
Maletín			X	
Mírov				
Moravičany				
Palonín				
Pavlov				X
Police			X	X
Stavenice				
Třeština				

Dopravní infrastruktura:

Mikroregion je, co se týče dopravní infrastruktury, dobře dostupný. Územím prochází páteřní komunikace, která tvoří důležitý spoj mezi Mohelnicí a Olomoucí. Tou je rychlostní silnice R35 směřující na Olomouc a pokračující směrem na Lipník nad Bečvou. Mezi další důležité tahy pak patří silnice první třídy I/35 ve směru z Mohelnice na Moravskou Třebou a silnice I/44 směrem na Zábřeh, Šumperk, Jeseník a Polsko. Z hlediska železniční dopravy je pro mikroregionu charakteristická nízká hustota železničních tratí, územím prochází jen jedna železniční trať a to č. 270 vedoucí z České Třebové do Bohumína. Nacházejí se zde dvě vlakové zastávky, jedna v Mohelnici a druhá v Moravičanech. Nejbližší rychlíkové stanice jsou pak v Olomouci a v Zábřehu. Obce mikroregionu se potýkají s nedostatkem parkovacích míst a špatným stavem chodníků, tento problém se však postupně řeší a dochází ke zlepšení situace. Dalším problémem je obslužnost hromadnou dopravou. Některé obce mikroregionu jsou špatně dostupné a lidé nemají jak dojíždět denně za prací, nebo se jim podstatně snižuje dostupnost služeb.

4.6 Životní prostředí

V mikroregionu se nachází řada přírodních zajímavostí, které stojí za navštívení. V obci Stavenice můžeme narazit na dvě přírodní rezervace. První rezervace se nazývá Bradlec a chrání starý bukový porost, který je v blízkosti přírodní rezervace Doubrava. Druhou je přírodní rezervace Kačení louka. Ta je charakteristická pestrou mozaikou mokřadních biotopů a díky tomuto také patří mezi nejcennější mokřady nacházející se na území CHKO Litovelské Pomoraví, jež do území mikroregionu zasahuje. Vstup do rezervace však není doporučován, a to z důvodu zabezpečení klidného hnízdění ptactva. Další přírodní rezervaci můžeme najít v obci Moravičany, jedná se o významnou ornitologickou a rekreační lokalitu Moravičanské jezero. Dále je v území přírodní rezervace Za Mlýnem, chránící mozaiku vlhkých luk, rákosí, a v neposlední řadě komplex lužních lesů na břehu řeky Moravy a drobné uměle vybudované tůně. Obec Moravičany je díky své poloze a dobré dopravní dostupnosti atraktivní lokalitou pro turistiku. Je zde několik turistických tras i cyklostezek do CHKO Litovelské Pomoraví. Na území obce Pavlov můžeme najít přírodní památku Rodlen. Jedná se o místo s velkými koloniemi mravenců, nalézá se zde přibližně 800 hnízd mravence množivého. Na další přírodní zajímavost, Zámecký pramen u lesa, narazíme v lesích nad obcí Líšnice. V lese nedaleko Maletína u malého lomu nalezneme lesní pramen U dvou Janů, kde je do pískovcové stěny vytesán trpaslík. Z hlediska celkového hodnocení kvality životního prostředí můžeme říci, že je zde spíše méně uspokojivá situace ať už kvality ovzduší, tak i vod. Na celém území mikroregionu je sice dobrý chemický stav povrchových tekoucích vod, ale co se týče kvality vod podzemních, tak v této oblasti není situace zase tak příznivá, protože na celém území panuje špatný stav těchto vod. Kvalita ovzduší je na celém území mikroregionu také na špatné úrovni. Může za to výskyt průmyslových podniků, původci znečištění jsou však i lokální topeniště. Další zdroje znečištění a hluku jsou především mobilního rázu a trápí především obyvatele obcí, které se nacházejí v blízkosti hlavních dopravních tahů. Jedná se hlavně o město Mohelnice, Loštice a dále pak obec Moravičany.

5 CESTOVNÍ RUCH V MIKROREGIONU

Druhá kapitola praktické části se zaměřuje na cestovní ruch. V první části budou uvedeny nejvýznamnější památky nebo jiná významná turistická lákadla, kterými se jednotlivé obce mikroregionu mohou pyšnit. Další část se soustředí na cykloturistiku a přírodní zajímavosti, které mikroregion nabízí. Poslední část se zaměří na kulturní vyžití a významné festivaly konající se v území. Tato kapitola byla taktéž zpracována na základě vlastních poznatků o mikroregionu, dále z informací poskytnutých přímo na úřadě Mikroregionu Mohelnicko, případně z internetových stránek.

5.1 Nejvýznamnější turistická lákadla v obcích

Klopina – je zde venkovské minimuzeum, ve kterém se každoročně pořádají výstavy. Nachází se tu také společnost Úsovsko, a.s., jejímž významným produktem jsou müsli tyčinky Fit či jablka z tamních jabloňových sadů, jež slouží k prezentaci mikroregionu např. na každoročně pořádaných Dnech mikroregionu.

Krchleby – nejvýznamnější pamětihodností v obci je zapsaná kulturní památka, Sloup Nejsvětější Trojice z druhé poloviny 18. st. Dominantou obce je 150 let stará lípa srdčitá s obvodem kmene 425 cm ve výšce 130 cm nad zemí.

Líšnice – nejznámější památkou je národní kulturní památka, kostel zasvěcený Všem svatým, v místní části obce Vyšehorky. V souvislosti s obcí je třeba zmínit činnost občanského sdružení Ryzáček, jež sídlí ve Vyšehorkách. Sdružení zabývá hiporehabilitací jak dětí, tak dospělých a během roku pořádá velké množství zajímavých aktivit, které jsou založeny především na kontaktu člověka s přírodou a koněm.

Loštice – jsou známé výrobou originálních Olomouckých tvarůžků již zmiňovanou společností A. W. spol., s.r.o. Tvarůžky jsou zde hlavním turistickým lákadlem. V místním Muzeu Olomouckých tvarůžků se dozvíte o historii a vzniku výroby této pochoutky. Voňavý zrající sýr si pak můžete zakoupit v nově zrekonstruované podnikové prodejně. Nachází se tu také tvarůžková cukrárna, kde můžete ochutnat např. tvarůžkovou zmrzlinu nebo kremrole. V této oblasti je velký potenciál pro rozvoj cestovního ruchu. Město Loštice však nejsou jen tvarůžky. Je zde muzejní expozice a památník českého malíře a ilustrátora Adolfa Kašpara. Z historických pamětihodností můžeme navštívit bývalou židovskou synagogou a židovský hřbitov. Za návštěvu stojí také blízký Žádlovický zámek s rozsáhlým anglickým parkem.

Maletín – je především známý těžbou pískovce, který se zde těžil od 13. st. až do konce 2. světové války. Lomy jsou v současnosti zatopené, ale uvažuje se o jejich dalším využití. Z maletínského pískovce je vyrobena spousta sochařských děl. Nejvýznamnější památkou vyrobenou z tohoto pískovce je jedna z českých památek UNESCO, sloup sv. Trojice na olomouckém náměstí.

Mírov – historickou zajímavostí je zejména bývalý hrad s přílehlým areálem, který v současné době funguje jako věznice. Další pamětihodností je sousoší Nejsvětější trojice a Piety.

Mohelnice – pro město je charakteristická již z dálky viditelná věž kostela sv. Tomáše Becketa, která je zpřístupněná veřejnosti. V období Vánoc v kostele můžeme vidět krásný, ručně vyřezávaný betlém. Vedle kostela se nachází muzeum se stálou expozicí z historie Mohelnicka. V Mohelnici se doposud uchovaly některé části městského opevnění, včetně městské brány s baštou. V místních částech města nalezneme spoustu historických památek menšího významu. Za zmínění stojí např. Slovanská a keltská osada v Újezdu nebo kostel sv. Máří Magdalény ve Studené Loučce.

Moravičany – mezi významnější historické památky patří kostel sv. Jiřího s areálem, sloup a sousoší Panny Marie.

Palonín – z historických památek lze uvést kostel sv. Josefa, který byl dohromady se souborem věcí v kostele prohlášen kulturní památkou. Narodil se zde také významný malíř a autor ilustrací ke knize Liška Bystrouška, Stanislav Lolek. V obci funguje chráněná dílna, která poskytuje zaměstnání osobám zdravotně i tělesně postiženým.

Pavlov – v obci i v jejích místních částech se nachází množství drobných historických památek, jako jsou kaple, sochy, kříže, boží muka či památníky. Na západ od Pavlova můžete navštívit památkově chráněnou hájenku a Křížovou cestu.

Police – je zde několik drobnějších památek. Za zmínění však stojí venkovské minimuzeum - Síň selských tradic se stálou expozicí a ukázkou obecní historie nebo do nedávna funkční mlýn, jehož budova je ve velmi zachovalém stavu.

Stavenice – nedaleko obce je mohylové pohřebiště Velký Bradlec, jež je archeologickou lokalitou a slovanské hradiště. Z historických pamětihodností pak památkově chráněná kaplička sv. Floriána.

Třeština – historickou zajímavostí je kostel sv. Antonína Paduánského a památník obětem 1. světové války od českého akademického sochaře Vojtěcha Suchardy. V místní části Háj se nachází vodní elektrárna. Ta je od roku 2008 evidována jako národní kulturní technická památka. Z tohoto důvodu je oblast často vyhledávána vodáky. Ti pak mohou najít zázemí v místní architektonicky zajímavé vile, která v letním období slouží jako restaurace s venkovním posezením.

Úsov – dominantou města je středověký hrad přestavěný na zámek, jež v současnosti slouží jako lovecko-lesnické muzeum. Dalšími historickými zajímavostmi jsou Kaple sv. Rocha a kostel sv. Jiljí. Za návštěvu stojí lesopark Křížová hora, židovská synagoga s muzejní expozicí, židovský hřbitov nebo Barokní lichtenštejnská sýpka a v neposlední řadě také minimuzeum s muzejní expozicí Život v podzámčí.

Lovecko-lesnické muzeum Úsov a zámek Úsov, Muzeum Mohelnice, dále památník Adolfa Kašpara a muzeum Olomouckých tvarůžků A. W. v Lošticích jsou zapojeny do projektu *Olomouc region card*, což je turistická slevová karta. Návštěvník si zakoupením karty zajistí vstupy zdarma nebo slevy do muzeí, zámků, galerií, restaurací atd.

5.2 Kulturní a sportovní vyžití

Ve všech obcích mikroregionu se konají tradiční, pro malé obce typické akce. Jsou to např. plesy, sportovní turnaje, rozsvěcování vánočního stromečku a akce pro děti jako drakiáda, pohádkový les, maškarní karneval, dětský den. Dalšími událostmi pak jsou kácení máje, myslivecká odpoledne či hasičské soutěže. Jednotlivé obce pak také pořádají své speciální akce jako běžecký závod Bradlo Cup v Klopíně, sjezd na čemkoliv v Krchlebech, živý velikonoční betlém v Líšnici, závody kočárů v Lošticích, švestkobraní v Maletíně, Cesta strašidelným lesem na Mírově, dálkový pochod Memoriál Ambrože a Kruše v Moravičanech, sousedské posezení se závodem zahradních sekaček a sraz historických traktorů v Pavlově, tradiční turnaj v Polécké plácané v Polici, šachový turnaj O stavenického krále a country bál ve Stavenici, turnaj v Člověče, nezlob se v Třeštině nebo tradiční únorová úsovská zabijačka v Úsově. Všechny výše zmiňované akce se více či méně těší účasti jak už místních obyvatel, tak i těch přespolních. Avšak zázemí pro pořádání výše zmiňovaných akcí, ať už se jedná o kulturní domy, či sportovní hřiště, není v příliš dobrém stavu.

V Mohelnici se po celý rok koná řada akcí a nachází se zde velké množství možností, jak využít volný čas. V domě kultury se několikrát do roka konají různá divadelní představení, koncerty nebo výstavy. V budově kulturního domu nalezneme i kino. Z hlediska sportovního vyžití můžete navštívit minigolf, squash centrum či tenisovou halu a kurty, fitness centrum nebo nově zrekonstruovaný plavecký bazén. V areálu Morava Campu najdeme dopravní hřiště nebo nově opravené venkovní koupaliště. Také se zde přes léto koná řada akcí. Mezi nejvýznamnější akce konající se v Mohelnici lze zařadit:

Velká cena Mohelnice Truck Trial – na své si v mikroregionu přijdou i fanoušci sportu. Letos se v terénu Mohelnických lomů koná již několikátý závod seriálu mistrovství České republiky v truck trialu. Jedná se o závody aut v extrémně náročném terénu.

Fingers Up – to je tradiční dvoudenní festival nejen o hudbě. Letos se v areálu mohelnického Morava Campu bude konat již 7. ročník tohoto festivalu. Vystupují zde jak zahraniční, tak i čeští interpreti. Na své si tu přijdou nejen milovníci hudby, ale také gastronomie, stylové módy i umění. Na festivalu se také koná řada workshopů, přednášek nebo si zde fotbaloví nadšenci mohou zahrát Bumperball.

Mohelnický dostavník – v městských sadech v Mohelnici se každoročně koná festival, který je zaměřen na trampskou, country a folkovou hudbu. Festival se drží tradičního programu. V pátek se koná soutěž filmových písniček, v sobotu je galapřehlídka, na které vystupují významné osobnosti z této hudební branže. Sobotní večer zakončuje ohňostroj a všemi oblíbený country bál.

Top Styl – dvakrát ročně se v Domě kultury Mohelnice pravidelně koná módní přehlídka známého českého návrháře Lud'ka Hanáka. Mezi hosty této akce patří přední čeští módní návrháři, vítězky a finalistky soutěží MISS.

O dalších akcích či turistických typech se návštěvníci regionu, ale i občané, mohou informovat v **Turistickém informačním centru** v Mohelnici (dále TIC Mohelnice) nebo přímo na jejich webových stránkách. TIC získalo v únoru 2016 certifikát od České centrály cestovního ruchu - CzechTourism.

TIC Mohelnice poskytuje následující služby:

- turistické informace
- informace o poskytovaných službách (ubytování, stravování, bankomaty)
- informace o kulturních, sportovních a společenských akcích v regionu

- informace o historii, památkách a významných osobnostech ve městě
- informace o firmách, úřadech a institucích (školské, zdravotnické)
- dále prodej map, pohlednic, turistických známek aj.
- vyhledání dopravních spojů vlaků i autobusů po celé ČR
- předprodej a rezervace vstupenek na pořádané akce
- přístup na internet pro veřejnost

Řadou zajímavých kulturních akcí láká také město Loštice. Konají se zde divadelní představení místních dobrovolníků, jež nabírají na popularitě. Dále se zde každoročně pořádá:

Putování za loštickým tvarůžkem – to je tradiční pochod i cyklovýlet, který se koná každý rok poslední sobotu v květnu. Na své si tu přijdou milovníci přírody i místní speciality, tvarůžků. Trasy jsou rozděleny do několika úseků podle náročnosti. V cíli dostane každý účastnický list a chléb s tvarůžkem. Akce se těší velké popularitě a vysoké návštěvnosti.

Loštické slavnosti hudby a tvarůžků – slavnosti každý rok přilákají návštěvníky z celého okolí. K poslechu hraje dobrá hudba a pochutnat si můžete na tvarůžkových specialitách. Není zde samozřejmě nouze o bohatý program.

Zlatá podkova – jezdecký závod s různými soutěžními disciplínami, který se koná v Žádlovickém parku.

Každoročně pak mikroregion pořádá vždy v jedné obci ***Den Mikroregionu Mohelnicko***, kde se prezentují jednotlivé obce např. svými specialitami nebo výrobky. Není nouze ani o bohatý kulturní program doprovázející tuto akci. Letošní ročník se bude konat v obci Maletín. Další společnou akcí mikroregionu je akce s názvem ***Po stopách švédských vojsk*** nebo ***Mikroregionem na kole***. Mikroregion společně se Spolkem trvale udržitelného rozvoje Mohelnicka se letos domluvil na spolupráci při organizaci každoroční dobrovolnické úklidové akce s názvem „Uklidme Česko“. V rámci zvýšení informovanosti o území se začalo pracovat na natáčení krátkého dokumentárně propagačního filmu o mikroregionu. Ve filmu budou představeny jednotlivé obce a jejich zajímavosti.

V území lze najít hned několik různých minimuzeí, muzeí či galerií, které mohou turistům nastínit zvyky, život, ale zejména prostředí, ve kterém obyvatelé dříve žili. Cestovní ruch by se dal rozvíjet i tímto směrem, za předpokladu, že by došlo ke zvýšení marketingové propagace např. prostřednictvím letáčků. Za navštívení stojí také betlém řezbáře Jaroslava

Beneše v Lošticích nebo mechanický betlém řezbáře Josefa Nedomlela, vystavovaný v zimním období v kostele sv. Tomáše Becketa, v Mohelnici.

Mikroregion se od 1. 7. 2016 zapojil do projektu s názvem „*Centra společných služeb*“ (dále jen CSS). Projekt, jehož nositelem je Svaz měst a obcí České Republiky, je realizovaný s podporou Evropského sociálního fondu. Mezi hlavní cíle tohoto projektu patří zejména zajištění efektivnějšího poskytování veřejných služeb občanům jednotlivých obcí mikroregionu. Jednou z aktivit projektu, je vydávání *informačního zpravodaje*, kde se občané dozvědí především informace o aktivitách Mikroregionu Mohelnicko, ale také o aktivitách CSS.

5.3 Cykloturistika a jiné zajímavosti

V území mikroregionu můžeme najít velké množství jak turistických tras, tak i cyklotras, které se těší čím dál větší popularitě a mají velký význam pro rozvoj cestovního ruchu. Nejznámější turistickou trasou je *Naučná stezka lišky Bystroušky* začínající v obci Loštice a vedoucí po polních i lesních cestách přes loštickou synagogu, zámecký park v Žádlovičích, Střítěž, Veselí a Doly. Okruh trasy se však dá různě upravovat. Trasa je doplněná informačními panely s lokálními zajímavostmi. Vyberou si jak zdatnější, tak i méně zdatní turisté. Stezka hned z několika míst nabízí krásný výhled na hrad Bouzov. Další je *naučná cyklostezka CHKO Litovelské Pomoraví* podél toku řeky Moravy. Z hlediska cyklostezek prochází územím páteřní dálková trasa *Moravská stezka* a také trasa, která je součástí evropské sítě cyklotras, *EuroVelo 9*. V území se nachází několik cyklostezek nebo značných cyklotras.

Cyklotrasy a cyklostezky v území:

- *Cykloturistická trasa č. 6026*: Hrabová - Úsov - Police - Červenka, ze dvou míst lze na trase současně vidět hned tři hrady a to Mírov, Úsov a Bouzov
- *Cyklotrasa č. 6028*: Úsov - Uničov - Brníčko
- *Cyklotrasa č. 6031*: Klopina - Úsov - Veleboří - Lipinka - Troubelice
- *Cyklotrasa č. 6036*: Javoříčko - Bouzov Doly - Jeřmaň - Vlčice - Loštice - Moravičany
- *Cyklotrasa č. 6202*: Svojanov - Mírov - Křemačov - Mohelnice
- *Cyklotrasa č. 6203*: Krchleby - Javoří - Maletín

- *Cyklotrasa č. 6204*: Krchleby - Řepová - Křemačov - Mohelnice - Podolí - Vyšehorky - Líšnice - Žádlovice - Loštice – Palonín - Hrabí
- *Cyklotrasa č. 6205*: Líšnice - Pavlov - Radnice
- *Cyklotrasa č. 51*: Olomouc - Litovel - Mohelnice - Hanušovice, vedoucí podél lesů Litovelského Pomoraví
- *Cyklostezka*: Moravičany - Mohelnice
- *Cyklostezka*: Mohelnice - Libivá
- *Cyklostezka*: Mohelnice - Horní Krčmy - Újezd
- *Cyklostezka*: Mohelnice - Žádlovice

Dle informací z mikroregionu se rozvoj cyklostezek bude odvíjet od zpracované Koncepce cyklodopravy Mikroregionu Mohelnicko. Pro rozvoj cykloturisticky je důležitá dostatečná vybavenost stezek odpočívadly a informačními tabulemi.

Zajímavosti v okolí obcí:

Bradlo nad Lipinkou – nedaleko obce Klopina můžeme navštívit tuto vyhlídku, která každoročně přiláká především příznivce pěší turistiky, ale i cyklistiky. Je zde krásný výhled do širokého okolí.

Kubíčkův Lom – největší bývalý lom nacházející se na území Maletína.

Archeologické naleziště na vrcholu hradiska Obersko v katastrálním území obce Lechovice u Pavlova.

Hrad Bouzov – prohlášen za národní kulturní památku a proslavený natáčením známé pohádky O princezně Jasněnce a létajícím ševci.

5.4 Ubytovací a stravovací zařízení

Pro rozvoj cestovního ruchu je také velice důležitá síť ubytovacích a stravovacích zařízení. Největší počet ubytovacích zařízení, které jsou současně i nejvíce navštěvovány, se nachází na území města Mohelnice a v Lošticích. V území mikroregionu bohužel nenalezneme žádný hotel. Největší zastoupení v regionu mají penziony, které jsou využívány spíše sezónně. Každý z penzionů už má vybudovanou svoji stálou klientelu a ubytovávají se zde především partneři významných společností nacházející se v území mikroregionu. Okrajově jsou zde zastoupeny i ubytovny. Celkově jsou ubytovací zařízení v mikroregionu nejčastěji

využívána v období, kdy se v okolí konají akce významnějšího charakteru jako např. Fingers Up nebo Mohelnický dostavník což svědčí o sezónnosti ubytování v území. Největší návštěvnosti se těší Morava Camp, který poskytuje různé možnosti ubytování za příhodné ceny a vyberou si zde i méně nároční návštěvníci. Areál nabízí také velké množství možností, jak využít volný čas. Problém některých ubytovacích zařízení je však ten, že většínou nenabízí možnost celodenního stravování nebo je stravování zajištěno mimo objekt. Dále jsou zde i rezervy v poskytování doplňkových služeb. Co se týče stravovacích možností, tak v mikroregionu nalezneme hned několik restaurací, kaváren, cukráren a pohostinství. Stravovací zařízení jsou lokalizovány spíše ve městech, především v Mohelnici, Lošticích a Úsově. V jednotlivých obcích mikroregionu však nechybí ani menší hospůdky nabízející menší občerstvení. Ty jsou však navštěvovány spíše místním obyvatelstvem nebo v letní sezóně např. cyklisty. Z vlastních zkušeností musím konstatovat, že stravovací možnosti jsou nejen v mikroregionu, ale i v okolí na nižší úrovni. Pokud se chce člověk kvalitně najíst, musí zavítat spíše do nedalekého Šumperka nebo Olomouce. Chybí zde také typ restaurace, který by se specializoval na vybraný druh kuchyně např. italské nebo i vegetariánské kuchyně, která v dnešní době nabývá na popularitě a poskytl tak zákazníkovi něco odlišného. Nejčastěji jsou restaurační zařízení navštěvována zákazníky, kteří zde vyhledávají polední menu, na něž se většina těchto zařízení specializuje. Celkově je zde problémem také to, že např. v Mohelnici je velké množství restaurací nabízejících stejné možnosti stravování a nedávají tak zákazníkovi prostor většího výběru. V této oblasti má mikroregion velké rezervy, které se odvíjí především od nižší spolupráce soukromého a veřejného sektoru a zájmu místních podnikatelů tuto situaci změnit. Faktem je také to, že většina restaurací má v současné době problém najít dobrého kuchaře nebo se i v takto velké konkurenci udržet. Největší potenciál pro rozvoj nejen v oblasti stravování, ale především pro rozvoj cestovního ruchu jako takového nabízí dle mého názoru obec Loštice, a to díky výrobě již zmiňovaných Olomouckých tvarůžků. Najdeme zde také Tvarůžkovou cukrárnu, která celoročně láká velký počet turistů.

Nejvýznamnější ubytovací zařízení v mikroregionu:

Pension RESIDENCE Mohelnice – ubytování v jednolůžkových a dvoulůžkových pokojích či v apartmánech. Pokoje jsou vybaveny koupelnou s vanou nebo sprchovým koutem, minibarem, TV, telefonem a většina i klimatizací.

Penzion Witch Mohelnice – v penzionu se nachází 4 apartmány s vlastním sociálním zařízením. Ty jsou vybaveny lednicí, TV, kuchyňským koutem. Nabídka podávání snídaní a dalších jídel v restauraci Božolé hned vedle penzionu.

Penzion Marta Mohelnice – ubytování ve třech dvoulůžkových pokojích nebo v jednom třílůžkovém a jednolůžkovém pokoji. Na pokoji je TV, SAT, možnost WiFi připojení. K dispozici je parkování, kuchyňka, úschovna kol, posezení na zahradě a pískoviště pro děti.

Penzion Charlie Mohelnice – jedno a dvoulůžkové pokoje, které jsou vybaveny sociálním zařízením se sprchovým koutem, TV, minibarem a ledničkou. Jsou zde podávány snídaně.

Penzion zámecké restaurace Úsov – nabízí standardní ubytovací služby. Je zde možnost internetového připojení a bezplatného parkování u objektu. Výhodou je spojení s restaurací, která poskytuje denní stravování. Dají se zde pořádat rodinné i firemní oslavy či akce.

Ubytování na starém mlýně Mírov – ubytování je v prostředí starého mlýna s možností stravování. K jídlu jsou nabízeny rybí speciality, speciality z udírny, točené pivo, občerstvení je bez omezení. Největším lákadlem je možnost rybolovu přímo v místě objektu. Je zde možný odchyt pstruhů a kaprů a také pořádání soukromých akcí, organizují se zde folkové a rockové festivaly. V létě je pak v provozu venkovní restaurace.

Morava Camp – rekreační areál nabízející celoroční možnost ubytování v zrekonstruovaném motelu, karavanech i obytných vozech. Sezónně je zde pak možnost ubytování v chatkách a stanech. Najdeme zde kiosky, který ubytovaným poskytne potraviny, rychlé občerstvení a základní potřeby. V areálu je nové venkovní koupaliště s dětským brouzdalištěm, dětské a dopravní hřiště, restaurace s venkovním posezením, tenisový kurt a hřiště na plážový volejbal, půjčovna kol a sportovních potřeb. Nedaleko areálu je i minigolf.

Nejvýznamnější stravovací zařízení:

Restaurace Hradební (Mohelnice), ***Restaurace Golf Club*** (Mohelnice), ***Restaurace Božolé*** (Mohelnice), ***Cukrárna Café Hanák*** (Mohelnice), ***Kavárna U kašny*** (Mohelnice), ***Hospoda Za starých časů*** (Mohelnice), ***Brusova hospoda*** (Mohelnice), ***Duhová čajovna*** (Mohelnice), ***Restaurace Na Růžku*** (Loštice), ***Kavárna Galerie U lišky Bystroušky*** (Loštice), ***Tvarůžková cukrárna*** (Loštice), ***Restaurace U Bodláka*** (Moravičany), ***Restaurace U Císaře Rudolfa II.*** (Úsov), ***Pivnice U Rybníka*** (Třeština)

6 SWOT ANALÝZA CESTOVNÍHO RUCHU

SWOT analýza byla zpracována na základě provedené analýzy cestovního ruchu (dále jen CR), pak také z informací poskytnutých na úřadě mikroregionu, ale i z vlastních znalostí a zkušeností.

Silné stránky

- Dobrá dopravní poloha i dostupnost mikroregionu (rychlostní silnice R35)
- Poloha mikroregionu v oblasti Hané a Zábřežské vrchoviny
- Krásné přírodní prostředí a mnoho přírodních zajímavostí
- Oblast CHKO Litovelské Pomoraví a velký počet menších přírodních rezervací
- Příhodné podmínky pro rozvoj cyklostezek a velký počet již existujících cyklotras
- Rodiště významného malíře Stanislav Lolek (Palonín) a památník Adolfa Kašpara (Loštice)
- Aktivní činnost TIC Mohelnice
- Historické památky a bohaté kulturní vyžití
- Pořádání řady kulturních či jiných akcí v obcích mikroregionu
- Konání významných akcí jako Fingers Up a Mohelnický dostavník
- Činnost občanských sdružení nebo jiných zájmových organizací (Ryzáček)
- Blízkost většího města zabezpečujícího klíčové služby
- Přítomnost velkých i středních podniků (Hella, Siemens, Best)
- Časté návštěvy obchodních partnerů velkých společností
- Zapojení subjektů do projektu Olomouc region card
- Tradiční výroba tvarůžků v Lošticích a výroba müsli tyčinek v Klopíně
- Dlouhodobá kooperace obcí v mikroregionu
- Dobře zpracované a přehledné webové stránky mikroregionu
- Vydávání informačního zpravodaje
- Dobré podmínky finanční spolupráce obcí

Slabé stránky

- Špatný stav ovzduší a kvality podzemních vod
- Nedostačující počet cyklostezek
- Region se nachází mimo hlavní turistické oblasti
- Nevyhovující stav prostor pro pořádání kulturních, společenských i sportovních akcí
- Nízké povědomí občanů jednotlivých obcí o potenciálu mikroregionu v oblasti CR
- Propagace mikroregionu v oblasti cestovního ruchu je na nedostatečné úrovni
- Nepřítomnost destinačního managementu
- V Mohelnici není zřízena komise pro CR
- Region nemá vytvořenou žádnou oficiální regionální značku pro produkty
- Nedostatečné využití potenciálu, který mikroregionu nabízí
- Ubytovací a stravovací zařízení jsou na nižší úrovni
- Krátkodobé a spíše sezonní pobyty
- Chybí ubytovací zařízení typu hotel
- Chybí kvalitní restaurace
- Dopravní obslužnost jednotlivých obcí je na špatné úrovni
- Rychlíkové stanice jen v Olomouci a Zábřehu
- Nedostatek parkovacích míst a špatným stav chodníků
- Stupeň spolupráce mezi veřejným, podnikatelským a neziskovým sektorem je na nízké úrovni

Příležitosti

- Využití přírodního prostředí pro rozvoj CR
- Otevřené možnosti v rámci zimní turistiky (např. vybudování běžkařské trati)
- Dobré podmínky pro rozvoj cyklodopravy, pěší turistiky, rybolovu
- Budování sítě naučných stezek v území
- Rozvoj poznávací turistiky a agroturistiky (zemědělské objekty)
- Všeobecně rostoucí zájem o venkovskou turistiku
- Zvýšení propagace CR v mikroregionu
- Zvýšení spolupráce veřejného a soukromého sektoru v oblasti CR
- Tvorba propagačních materiálů
- Velký prostor pro zlepšení v oblasti ubytovacích a stravovacích zařízení
- Využití potenciálu výroby tvarůžků v oblasti rozvoje CR
- Zvýšení počtu zapojených subjektů do projektu Olomouc region card
- Vytvoření oficiální regionální značky pro produkty

Hrozby

- Omezené finančních prostředky pro rozvoj CR v území
- Zhoršování stávajícího stavu životního prostředí
- Odchod mladých a vzdělaných lidí z mikroregionu za prací do velkých měst
- Narušení vztahů mezi občany a jejich nezájem o dění v obcích
- Nedostatečná podpora a obavy občanů z turistického ruchu
- Nezájem místních podnikatelů o spolupráci na rozvoji CR
- Snižující se zájem o historii a tradice
- Nízká návštěvnost na pořádaných akcích
- Stále zkracující se délky pobytů
- Možnost rizika záplav na řece Moravě

7 STRATEGIE ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU V MIKROREGIONU

7.1 Vize

„ Mikroregion Mohelnicko jako atraktivní turistická destinace s velkým množstvím možností pro využití volného času. Území nabízející typické turistické zázemí pro venkovskou, poznávací turistiku či cykloturistiku. Neustále se zlepšující image mikroregionu a zvyšování úrovně propagace a spolupráce mezi jednotlivými obcemi mikroregionu tvoří dobré předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu.“

7.2 Strategické cíle, priority a opatření

Strategický cíl I. Atraktivní vizuální image mikroregionu

Strategickým cílem I. je vytvoření atraktivní vizuální image Mikroregionu Mohelnicko, a to prostřednictvím zkvalitnění marketingu cestovního ruchu v mikroregionu. Stávající stav v této oblasti je sice na dobré úrovni, ale pořád je zde velký prostor pro zlepšení. Důraz bude kladen zejména na zvýšení podvědomí nejen občanů, ale i potencionálních návštěvníků o možnostech, které mikroregion nabízí. Cíl povede především ke zvýšení vizuální image mikroregionu a k prohloubení marketingu cestovního ruchu. Dojde tím pádem ke zvýšení propagace na všech možných úrovních a k přilákání návštěvníků do území mikroregionu.

Priorita 1 Marketing cestovního ruchu mikroregionu

Pro naplnění priority s názvem Marketing cestovního ruchu mikroregionu jsou zvolena následující opatření, která zahrnují zejména zvýšení celkové propagace mikroregionu prostřednictvím sociálních sítí, rozhlasu, televize, účasti na veletrzích a vydávání propagačních materiálů. Opatření také zahrnuje pravidelnou správu webových stránek a soustavné udržování informovanosti nejen místních občanů, ale i návštěvníků o aktuálním dění.

- *Opatření 1:* Pravidelná aktualizace a údržba webových stránek
- *Opatření 2:* Vydávání propagačních materiálů
- *Opatření 3:* Prezentace v rozhlasu a v televizi, účast na veletrzích ČR
- *Opatření 4:* Využití sociálních sítí k propagaci
- *Opatření 5:* Audiovizuální prezentace

Strategický cíl II. Rozvinuté zázemí pro volnočasové aktivity

Strategickým cílem II. je vytvoření rozvinutého zázemí pro volnočasové aktivity, a to z důvodu, že většina zařízení sloužících pro tento účel je v jednotlivých obcích mikroregionu ve špatném stavu. Je zde také nedostatečné zázemí pro děti či seniory a nedostatek tematicky zaměřených aktivit pro tyto skupiny. Dojde k rekonstrukci a následné údržbě těchto zařízení, dále také k budování vícegeneračních a multifunkčních hřišť. Součástí tohoto cíle je i vytvoření kvalitního veřejného prostranství a výsadba nové zeleně, která je v některých obcích potřebná. Budování parkovacích míst, kterých je v mikroregionu nedostatečný počet. Cíl povede k celkovému zvýšení atraktivity mikroregionu pro místní obyvatele, ale i pro potencionální turisty.

Priorita 1 Kvalitní zázemí pro volnočasové aktivity

Prioritou je rekonstrukce a údržba zázemí pro volnočasové aktivity. Dále pak postupné budování vícegeneračních a multifunkčních hřišť. Jedním z opatření této priority je také tvorba tematicky zaměřených aktivit zejména pro děti a seniory. Jedná se především o různé kurzy, kroužky, výtvarné dílny apod.

- *Opatření 1:* Rekonstrukce a údržba zázemí pro tyto aktivity
- *Opatření 2:* Tematicky zaměřené aktivity na děti, seniory
- *Opatření 3:* Budování vícegeneračních či multifunkčních hřišť

Priorita 2 Kvalitní veřejné prostranství

Prioritou je údržba a péče o veřejné prostranství a s tím související výsadba zeleně. Součástí této priority je také budování parkovacích míst, kterých je v mikroregionu značný nedostatek.

- *Opatření 1:* Údržba a péče o veřejné prostranství
- *Opatření 2:* Výsadba zeleně
- *Opatření 3:* Budování parkovacích míst

Strategický cíl III. Udržitelné využívání kulturních, přírodních a historických památek

Strategickým cílem číslo III. je dosažení udržitelného využívání kulturních, přírodních a historických památek. V jednotlivých obcích mikroregionu se nachází velká řada jak už historických, přírodních, tak kulturních památek. Je zapotřebí věnovat těmto památkách

pěči a neustále o nich zvyšovat podvědomí široké veřejnosti např. pomocí budování informačních panelů nebo vydávání přehledů o akcích, jež se budou v následujícím roce konat. S tímto strategickým cílem souvisí i podpora a pořádání kulturních akcí, kterých se přes rok v mikroregionu koná celá řada. Důležitá je také propagace těchto akcí. Tohoto cíle bude dosaženo prostřednictvím soustavné práce na údržbě a ochraně památek, která zajistí udržitelnost těchto památek pro další generace. Dále obnova a rekonstrukce těch historických památek, které se nacházejí v ne příliš dobrém stavu. Nejen pro občany, ale také pro potencionální turisty je třeba zajistit vhodné podmínky pro navštívení těchto památek, a to za pomoci budování parkovacích míst v jejich blízkosti. Dalším bodem je podpora již existujících muzejních expozic, jež je v mikroregionu hned několik a budování nových.

Priorita 1 Péče a dobré podmínky pro využívání památek

Prioritou je neustálá práce na údržbě a ochraně památek, dále obnova a rekonstrukce historických pamětihodností, jež jsou v ne příliš dobrém stavu. Součástí této priority je také zajištění příhodných podmínek pro využívání těchto památek v podobě budování parkovacích míst v jejich blízkosti. A v neposlední řadě také podpora a budování nových muzejních expozic, kterých je v území mikroregionu celá řada.

- *Opatření 1:* Údržba a ochrana památek
- *Opatření 2:* Obnova a rekonstrukce historických pamětihodností
- *Opatření 3:* Budování parkovacích míst v blízkosti památek
- *Opatření 4:* Podpora a budování nových muzejních expozic

Priorita 2 Udržování povědomí veřejnosti o těchto památkách

Tato priorita je zaměřená na udržování podvědomí veřejnosti o památkách vyskytujících se v Mikroregionu Mohelnicko. Jedná se v první řadě o vydávání přehledů o konání kulturních akcí, jejich následná organizační i finanční podpora, a s tím související zvyšování informovanosti občanů o těchto akcích. Součástí této priority je také vytvoření přehledného značení turistických zajímavostí.

- *Opatření 1:* Vydávání přehledu kulturních akcí
- *Opatření 2:* Podpora kulturních a jiných akcí
- *Opatření 3:* Zvýšení informovanosti občanů
- *Opatření 4:* Značení turistických zajímavostí

Strategický cíl IV. Dostatečná a kvalitní turistická infrastruktura cestovního ruchu

Posledním strategickým cílem je vybudování dostatečné a kvalitní turistické infrastruktury cestovního ruchu, která v mikroregionu není v příliš dobrém stavu. V oblasti ubytování a stravování dojde ke zvýšení úrovně i nabídky poskytovaných služeb a k vytvoření aktuálního katalogu, který bude návštěvníkům nabízet celkový přehled o ubytování a stravování v Mikroregionu Mohelnicko. Dále dojde k rozvoji v oblasti zázemí pro cyklisty a turisty. V tomto směru se bude pokračovat v již započatém budování sítě cyklostezek i naučných stezek, v jejich následné údržbě a dalším rozvoji. Je zde zahrnuto také vytvoření značení již existujících turistických tras, naučných tras i cyklostezek, budování stojanů a informačních panelů, odpočívadel. Součástí tohoto cíle je i zvýšení využití potencialu pro cestovní ruch, který mikroregionu nabízí. Dojde ke zvýšení zapojených subjektů do Olomouc region card. Dále k využití vhodných přírodních podmínek pro rozvoj např. turistických aktivit, ale zejména se k zvýšení využití potencialu, který je ve výrobě Olomouckých tvarůžků.

Priorita 1 Rozvoj ubytovacího a stravovacího zázemí

Prioritou je vytvoření aktuálního katalogu ubytovacích a stravovacích zařízení, který návštěvníkům nabídne celkový přehled o těchto zařízeních. Dále je třeba zvýšení úrovně i nabídky především v oblasti stravování, jelikož je na nepřilíživé úrovni. Totéž platí i pro oblast ubytování, ale již ne v takové míře.

- *Opatření 1:* Aktuální katalog ubytovacích a stravovacích zařízení
- *Opatření 2:* Zvýšení úrovně a nabídky stravovacích zařízení
- *Opatření 3:* Zvýšení úrovně a nabídky ubytovacích zařízení

Priorita 2 Zázemí pro cyklisty i pěší turisty

Prioritou je budování sítě cyklostezek i naučných stezek, jejich následná údržba a další rozvoj. Dále značení turistických, naučných tras i cyklostezek, budování stojanů a informačních panelů, odpočívadel či informačních map.

- *Opatření 1:* Budování sítě cyklostezek, jejich další rozvoj a údržba
- *Opatření 2:* Značení turistických tras a cyklostezek
- *Opatření 3:* Budování stojanů, informačních tabulí, odpočívadel, informačních map
- *Opatření 4:* Péče o existující naučné stezky a budování nových stezek

Priorita 2 Využití potenciálu pro cestovní ruch

Mikroregion sám o sobě skrývá dostatečný potenciál pro rozvoj cestovního ruchu, ale je zapotřebí jej naplno využít. Dojde tudíž ke zvýšení počtu zapojených subjektů do projektu Olomouc region card. Dále k využití příhodných přírodních podmínek jako potenciálu pro rozvoj zimní, poznávací či agroturistiky. Ale především ke zvýšení využití potenciálů, který se nachází ve výrobě Olomouckých tvarůžků, jež jsou už nyní nejvýznamnějším lákadlem celého mikroregionu.

- *Opatření 1:* Zvýšení počtu zapojených subjektů do projektu Olomouc regional card
- *Opatření 2:* Rozvoj v oblasti zimní turistiky, poznávací či agroturistiky
- *Opatření 3:* Využití potenciálu výroby tvarůžků

7.3 Návrhy projektů

Návrhy obou projektů jsou v souladu se skutečnými potřebami a jsou zpracovány na základě podkladů poskytnutých samotným mikroregionem.

PROJEKT Č. 1

Název: „Muzea na Mohelnicku“

Strategický cíl: I. Atraktivní vizuální image mikroregionu

Priorita: *Marketing cestovního ruchu mikroregionu*

Opatření: vydávání propagačních materiálů

Cílová skupina: návštěvníci, ale i obyvatelé mikroregionu

Lokalizace: všeobecná

Termín projektu: květen 2017

Financování: vlastní zdroje mikroregionu + dotační program Krajského úřadu Olomouckého kraje (KÚOK) na podporu cestovního ruchu

Odhadované náklady: 20 000 Kč

Popis projektu: Tento projekt se zaměřuje na vytvoření propagačního materiálu týkajícího se muzeí v území mikroregionu. Mikroregion doposud nemá zpracovaný žádný komplexní materiál tohoto typu, ve kterém by byl uveden popis muzeí, fotografie a další doplňující informace a uvítal by jeho vytvoření. Z tohoto důvodu považují tento projekt za velice přínosný. Na území se nachází deset muzeí, která si zaslouží pozornost a jednotnou prezentaci. Náplní projektu je vytvoření popisků muzeí podle již existujících materiálů a podkladů. Na žádost mikroregionu bude grafická podoba letáčku zpracována grafickou firmou. Finální podoba propagačního materiálu bohužel v současné době ještě není vyhotovena.

Cíle projektu: Cílem tohoto projektu je vytvoření propagačního letáčku, ve kterém budou uvedena muzea nacházející se na území mikroregionu, jejich popis, fotografie a některé další doplňující informace.

Přínosy: Vytvoření jednotného propagačního materiálu a s tím související zvýšení povědomí široké veřejnosti o muzeích na Mohelnicku. Případný rozvoj cestovního ruchu v tomto směru.

PROJEKT Č. 2

Název: „Rozšíření a doplnění Naučné stezky lišky Bystroušky“

Strategický cíl: IV. Dostatečná a kvalitní infrastruktura cestovního ruchu

Priorita: *Zázemí pro cyklisty i pěší turisty*

Opatření: Dobudování již existujících naučných stezek a budování nových

Cílová skupina: návštěvníci, ale i obyvatelé mikroregionu

Lokalizace: Naučná stezka lišky Bystroušky

Termín projektu: 1. polovina roku 2018

Financování: vlastní zdroje mikroregionu + dotace z Ministerstva pro místní rozvoj, případně z dotačního programu Krajského úřadu Olomouckého kraje (KÚOK) na podporu cestovního ruchu

Odhadované náklady: 100 000 Kč

Popis projektu: Tento projekt se týká doplnění a rozšíření Naučné stezky lišky Bystroušky. Stávající trasa je dlouhá přibližně 24 km a vede přes: Loštice – Žádlovice – Strítěž – Veselí – Doly a končí opět v Lošticích. Okruh trasy se však dá různě upravovat podle možností uvedených na informačních tabulích. Stezka je vhodná zejména pro pěší túry, ale zvládnou ji i zdatnější cyklisté. V rámci realizace projektu budou podél trasy vybudovány nové malé a velké informační panely, dále nové popisy, rozčlenění i značení okruhů. Mělo by také dojít k rozšíření naučné stezky a to: Loštice – Žádlovice – Strítěž – Veselí – Radnice – Obersko – Rodlen – Lechovice a Loštice v celkové délce 22 km. Tato varianta by mohla být pro turisty ze všech nejzajímavější, jelikož v Obersku se nachází zbytky sídliště lidu lužické kultury a les Rodlen je státní přírodní památkou díky výskytu unikátní početné populace mravenců. V rámci projektu by také mělo dojít k vytvoření zázemí pro návštěvníky stezky. Jednalo by se u vybudování laviček, přístřešků, cyklostanů, ale i tematických prolézaček pro děti. Nezbytnou součástí projektu je i marketing - vytvoření pohledů, letáčků, omalovánek pro děti, brožur, map, leporel.

Cíle projektu: Cílem tohoto projektu je rozšíření a doplnění trasy Naučné stezky lišky Bystroušky o velké i malé informační panely, nové popisy, rozčlenění a značení okruhů. Dále pak vytvoření vhodného zázemí pro návštěvníky stezky, jako například vybudování

laviček, přístřešků, prolézaček pro děti apod. A také realizace odpovídajících propagačních aktivit.

Přínosy: Hlavním přínosem projektu je vytvoření zázemí pro cyklisty i pěší turisty a s tím související rozvoj dostatečné a kvalitní infrastruktury pro cestovní ruch. Mělo by dojít ke zvýšení návštěvnosti stezky a v neposlední řadě k přilákání nových návštěvníků.

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo vytvoření strategie rozvoje Mikroregionu Mohelnicko se zaměřením na cestovní ruch. První polovinu této práce tvořila část teoretická, ve které byly vymezeny základní pojmy vztahující se k regionálnímu rozvoji, strategickému plánování a cestovnímu ruchu. V druhé polovině bakalářské práce jsem se věnovala praktické části, v níž byla provedena stručná socioekonomická analýza území a dále analýza cestovního ruchu Mikroregionu Mohelnicko. Dle zjištěných informací a z vlastních znalostí byla následně vytvořena SWOT analýza, na jejímž základě byl vytvořený návrh strategie rozvoje cestovního ruchu, jeho cíle, priority a opatření. Poslední kapitolu mé bakalářské práce tvoří návrhy konkrétních projektů, jejichž uskutečnění přispěje k rozvoji cestovního ruchu a ke zvýšení návštěvnosti Mikroregionu Mohelnicko.

Mikroregion se nachází na území Olomouckého kraje a tvoří ho celkem 14 obcí, z toho 3 mají statut města. Vznikl na základě Zakladatelské smlouvy dne 21. července 1999, v roce 2001 však došlo ke změně názvu mikroregionu na Svazek obcí Mikroregionu Mohelnicko. Dominantními městy tohoto mikroregionu jsou města Mohelnice a Loštice, kde je největší počet historických památek a koná se zde celoročně řada významných akcí. Lze říci, že od roku 2012 dochází k postupnému úbytku obyvatelstva. V roce 2010 činil počet obyvatel mikroregionu 18 706, zatímco k 31. 12. 2016 bylo na území mikroregionu evidováno 18 242 obyvatel. V území mikroregionu se nachází hned několik velkých firem poskytujících zaměstnání obyvatelům z širokého okolí, tudíž nezaměstnanost je na nízké úrovni. Z hlediska dopravní dostupnosti lze konstatovat, že je mikroregion dobře dostupný – územím vede silnice R35 směřující na Olomouc a jsou zde dvě vlakové zastávky. Mikroregion také trvale bojuje s nedostatkem parkovacích míst a špatnou dopravní obsluhností jednotlivých obcí mikroregionu. Horší jde zde i kvalita ovzduší a podzemních vod.

Co se týče oblasti cestovního ruchu, tak je zde velký potenciál pro jeho rozvoj, který však není dostatečně využit. V jednotlivých obcích se nachází celá řada přírodních, historických i jiných památek ať už většího či menšího významu. Je zde také krásná příroda, která sama o sobě láká turisty i místní obyvatele k návštěvě cyklostezek nebo naučných stezek. Tomuto přispívá i fakt, že v území se rozkládá část CHKO Litovelské Pomoraví. V mikroregionu se také koná celoročně řada akcí jako např. Fingers Up nebo Loštické slavnosti hudby a tvarůžků. Dalším a nejvýznamnějším lákadlem toho území je výroba celorepublikově známých Olomouckých tvarůžků ve městě Loštice, které tímto tvoří pro mikroregionu vel-

ký potenciál v oblasti rozvoje cestovního ruchu. Největší slabinou rozvoje cestovního ruchu v Mikroregionu Mohelnicko je stav ubytovacích a stravovacích kapacit, které nejsou na příliš uspokojivé úrovni a s tím související nízká spolupráce veřejného a podnikatelského sektoru. Problémem je také nízké podvědomí návštěvníků o jiných lákadlech mikroregionu kromě tvarůžků a o možnostech jak strávit volný čas – například návštěvou muzejních expozic, kterých je v území celá řada. Tento problém se však dá vyřešit vydáváním propagačních materiálů a zlepšením stavu managementu cestovního ruchu.

Doufám, že vytvoření tohoto dokumentu napomůže k budoucímu rozvoji cestovního ruchu v území a Mikroregion Mohelnicko se tak stane atraktivní turistickou destinací, do které se budou návštěvníci rádi vracet.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- GALVASOVÁ, Iva a kol., 2007. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. 1. vyd. Brno: Georgetown, 144 s. ISBN 80-251-20-9.
- Kolektiv autorů, 2006. *Problémy mikroregionů při tvorbě společných projektů*. 1.vyd. Hradec Králové: Civitas per Populi, 90 s. ISBN 80-903813-1-6.
- Kolektiv autorů, 2008. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 5.vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 455 s. ISBN 978-80-7380-086-4.
- MATES, Pavel a René WOKOUN, 2001. *Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy*. 1. vyd. Praha: Prospektrum, 200 s. ISBN 80-7175-100-6.
- PIKE, Andy, Andrés RODRÍGUEZ-POSE a John TOMANEY, 2006. *Local and regional development*. 1st pub. Abingdon: Routledge, 310 s. ISBN 0-415-35717-9.
- PERLÍN, R., 2002. *Strategický plán mikroregionu*. Praha: AgAkcent, s.r.o., 52s. ISBN 80-903093-0-5.
- PETRŮ, Zdenka, 2007. *Základy ekonomiky cestovního ruchu*. 2. vyd. Praha: Idea servis, 124 s. ISBN 978-80-85970-55-5.
- REKTOŘÍK, Jaroslav a Jan ŠELEŠOVSKÝ, 1999. *Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací*. 1.vydání. Brno: MU, 140 s. ISBN 80-210-2126-8.
- ŠKRABAL, Ivo et al., 2006. *Metodika zavádění managementu rozvoje mikroregionů*. 1. vyd. Přerov: Centrum pro komunitní práci, 182 s. ISBN 80-86902-39-0.
- WOKOUN, René, 2008. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. 1. vyd. Praha: Linde, 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.
- WOKOUN, René et al., 2011. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 474 s. ISBN 978-80-7380-304-9.
- ZELENKA, Josef, 2010. *Marketing cestovního ruchu*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 240 s. ISBN 978-80-86723-95-2.

Seznam internetových zdrojů:

- ČESKO: *Zákon č. 248/2000 Sb. ze dne 29. června 2000 o podpoře regionálního rozvoje*, ve znění pozdějších předpisů. In: Portál veřejné správy [online]. [cit. 2016-10-25]. Dostupný z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=49565&nr=248~2F2000&rpp=15#local-content>
- ČESKO: *Zákon č. 128/2000 Sb. ze dne 12. dubna 2000 o obcích*, ve znění pozdějších předpisů. In: Portál veřejné správy [online]. [cit. 2016-10-25]. Dostupný z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=49296&fulltext=&nr=128~2F2000&part=&name=&rpp=15>
- ČSÚ, ©2016. Počet obyvatel v obcích - k 1. 1. 2016. In: *Czso.cz* [online]. [cit. 2016-11-25]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/32853387/1300721603.pdf/cba78096-1cf5-4fde-b20a-3074b2f135f9?version=1.0>
- DIVIŠOVÁ, Anna, 2014. Financování mikroregionů. In: *MikroInovace.eu* [online]. Brno. [cit. 2016-11-03]. Dostupné z: http://mikroinovace.eu/wpcontent/uploads/2014/07/13_financovani_mikroregionu_-_Divisova.pdf
- EDUKANA, ©2013. Strategické plánování: Jak zpracovat strategický plán organizace. In: *Edukana.cz* [online]. [cit. 2016-11-03]. Dostupné z: <http://www.edukana.cz/uploads/strategicke%20planovani%20uprDD%20s%20CS%20logo.pdf>
- MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, ©2016. Mikroregiony. In: *Risy.cz* [online]. [cit. 2017-03-28]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/mikroregiony>
- MIKROREGION MOHELNICKO, ©2017. Charakteristika Mikroregionu Mohelnicko. In: *Mohelnice.cz* [online]. [cit. 2017-02-03]. Dostupné z: <http://www.mohelnice.cz/charakteristika%2Dmikroregionu%2Dmohelnicko/d-158011/p1=98025>
- MIKROREGION MOHELNICKO, 2016. Strategie rozvoje Mikroregionu Mohelnicko 2014-2020. In: *Mohelnice.cz* [online]. [cit. 2017-02-03]. Dostupné z: http://www.mohelnice.cz/assets/File.ashx?id_org=9803&id_dokumenty=226013

NSMAS ČESKÉ REPUBLIKY, z. s., ©2017. O nás. In: *Nsmascr.cz* [online]. [cit. 2016-12-11]. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/o-nas/mistni-akcni-skupiny/>

ŠULÁK, Tomáš, ©2017. Strategické plánování (v) regionu. In: *Sblížení politikou.cz* [online]. [cit. 2016-10-13]. Dostupné z: www.sblizenipolitikou.cz/system/resources/BAhbBlsHOgZmSSJIMjAxNC8wMS8yMy8xM18wNV8yNV83MzVfQW5hbHl6YV9TdHJhdGVnaWNrZV9wbGFub3Zhbmlfdl9yZWdpc251LnBkZgY6BkVU/Analyza_Strategicke%20planovani%20v%20regionu.pdf

ÚSTAV ÚZEMNÍHO ROZVOJE, ©2016. Mikroregiony v České Republice. In: *Ústav územního rozvoje.cz* [online]. Brno. [cit. 2017-03-28]. Dostupné z: <http://www.uur.cz/default.asp?ID=4924>

Rozhovor s Mgr. Jitkou Macháčkovou, Moravičany, 24. 3. 2017.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

a.s.	akciová společnost
CR	cestovní ruch
CSS	centrum společných služeb
ČOV	čistírna odpadních vod
ČSÚ	Český statistický úřad
CHKO	Chráněná krajinná oblast
MAS	místní akční skupina
OkÚ	okresní úřad
ORP	obce s rozšířenou působností
s.r.o.	společnost s ručením omezeným
TIC	turistické informační centrum

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. 1 Mikroregiony v České republice (Ústav územního rozvoje, ©2016)</i>	15
<i>Obr. 2 Území Mikroregionu Mohelnicko (Mikroregion Mohelnicko, ©2017).....</i>	30

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1 Strategické a územní plánování (Perlín, 2002, s. 17-21)</i>	20
<i>Tab. 2 Obyvatelstvo mikroregionu (Mikroregion Mohelnicko, 2016)</i>	32
<i>Tab. 3 Technická vybavenost obcí (Mikroregion Mohelnicko, 2016)</i>	34

SEZNAM GRAFŮ

<i>Graf: 1 Vývoj počtu obyvatel (ČSÚ, ©2016)</i>	31
--	----